

APOSTOLUL

REVISTA CADRELOR DIDACTICE
Editată de Sindicatul din Învățământ și Cercetare Neamț

SERIE NOUĂ, ANUL XXVII, NR. 281 *martie*
<http://apostolul.slineamr.ro> 2025

Premiul „Ion CREANGĂ”, adjudecat de Mircea CĂRTĂRESCU!

Premiul Național de Proză „ION CREANGĂ”, ediția 2025, acordat la Neamț, a fost adjudecat de către Mircea CĂRTĂRESCU! Un premiu acordat cu tot firescul, cu toate argumentele operei!

Juriul a fost format din scriitorii/criticii: Mihai Zamfir (președinte), Angelo Mitchievici, Nicolae Oprea, Vasile Spiridon, Adrian Alui Gheorghe, Ioan Holban, Adrian Lesenciu.

Prozatorii nominalizați la final, după două reprize de vot, au fost: Ștefan Agopian, Mircea Cărtărescu, Gabriel Chifu, Bedros Horasangian, Florina Ilis, Ioana Părvulescu (aici, în ordine alfabetică).

Nominalizat pe lista de posibili premiați, Varujan Vosganian – Președintele Uniunii Scriitorilor din România, s-a recuzat din calitatea de „nominalizat”, datorită funcției publice, dar a onorat comunitatea nemteană cu calitatea sa oficială.

Laureații edițiilor precedente au fost: Dumitru Radu Popescu (2017), Nicolae Breban

Adrian ALUI GHEORGHE
(continuare în pag. 22)

Când abuzul devine un instrument de lucru...

• **Interviu cu dl Ionel Hociung –
președinte al Sindicatului
din Învățământ Neamț**

– Domnule Ionel Hociung, aș putea spune că în ultima vreme suntem victime ale unor întâmplări nefericite ce afectează major personalul din educație și care fac totodată să ne crească îngrijorarea în legătură cu lipsa de predictibilitate a guvernanților, care vin „peste noapte” cu decizii de multe ori aberante.

– Împărtășesc aceleași sentimente și îngrijorarea dvs. și încep prin a-mi exprima indignarea și revolta față de decizia Ministerului Educației de a sista, începând cu luna ianuarie 2025, indemnizația pentru titlul științific de doctor. Acest drept a fost câștigat de noi în instanță, prin acțiuni inițiate de Sindicatul din Învățământ Neamț, pentru cadrele didactice care

au dobândit acest titlu înainte de 01.07.2017 (n.r. – data intrării în vigoare a Legii 153/2017), colegi care, conform legii, au avut posibilitatea echivalării doctoratului cu gradul didactic I și primirii indemnizației pentru acest titlu.

Trebuie precizat faptul că, după intrarea în vigoare a Legii 153/2017, toți deținătorii acestui titlu trebuie să aleagă între acordarea indemnizației de doctor și echivalarea acestuia cu gradul didactic I.

Am acceptat cu toții, fără prea multe discuții această prevedere, fără să ne imaginăm că și cei care și-au luat doctoratul înainte de 01.07.2017, și au beneficiat și de echivalare și de indemnizație, ar putea fi obligați vreodată să aleagă între una dintre cele două. Dar iată că ceea ce părea absurd și imposibil se produce,

A consemnat Gianina BURUIANĂ
(continuare în pag. 2)

CONGRESUL 8
Federației Sindicale a Educației și Științei
din Republica Moldova
5 martie 2025

**Să valorificăm
vocile profesorilor!**

Pag. 3

**Am fost un neastâmpărat,
un fel de
Ion Creangă**

**Profesor
Vasile
VASILE**

→→→ **Pag. 9-10**

**Poezia florilor
în expoziția „Grădina mea
secretă”**

**Grădinar
coordonator
Cristina
PETRARIU**

→→→ **Pag. 14-15**

**Să nu uităm că aspectul
uman este esența
educației**

**Profesor
Ivo
HELEBRANT**

→→→ **Pag. 10-11**

Când abuzul devine un instrument de lucru...

(urmare din pag. 1)

Iar Ministerul Educației adoptă în data de 16.06.2021 Ordinul de Ministru nr. 3993/2021, care prevede că: „Art. 14. Alin (3) din Legea cadru nr.153/2017 se aplică și cadrelor didactice care au obținut gradul didactic I prin echivalare, anterior datei de 01.07.2017.”

Nouă, celor de la sindicat, ni s-a părut că această decizie este o oroare (o eroare?) pentru că știam că în știința dreptului există un principiu care spune că o lege nu poate produce efecte retroactiv, ci doar pentru viitor.

Astfel, la solicitarea colegilor care erau afectați în mod direct de acest ordin, am inițiat o acțiune în instanță prin care am câștigat ambele drepturi: atât echivalarea, cât și plata indemnizației pentru viitor. Toate bune, frumoase și la locul lor, colegii au început să-și primească indemnizația cuvenită, echivalarea a rămas „în picioare”, hotărârile judecătorești fiind definitive. Toate acestea, până în data de 7.02.2025, când prin adresa 7050/2/07.02.2025, Ministerul Educației „opinează” că aplicația EduSal trebuie să aplice, pentru toată lumea, OM 3993/2021, cel pe care, noi la Neamț, „l-am bătut” în instanță. Așa se întâmplă atunci când abuzul devine un instrument de lucru, fapt ce a condus printre altele, ca în România democrată a anului 2025, o adresă și un program informatic, ambele ale Ministerului Educației, să poată opri punerea în executare a unor hotărâri judecătorești definitive.

I.S.J. Neamț, structură descentralizată a Ministerului Educației transmite mesajul unităților de învățământ vizate, iar acestea execută întocmai și la timp comunicarea cu caracter de ordin, venită pe cale ierarhică tocmai din birourile compartimentului juridic al ministerului, via ISJ Neamț.

Stupoare totală pentru noi și pentru toți cei vizați în legătură cu argumentele invocate în celebra adresă a Ministerului Educației. Caz clasic de abuz din partea autorităților, numai

bun de studiat în anul I la facultatea de drept.

– *Bănuiesc faptul că sindicatul nu va asista pasiv nici de această dată la încălcarea flagrantă a drepturilor câștigate în instanță și va lua anumite măsuri. La ce v-ați gândit?*

– Demersurile Sindicatului Liber din Învățământ Neamț adresate unităților școlare, ISJ Neamț și ministerului prin care atenționăm asupra încălcării flagrante a normelor de drept consacrate în legislația actuală au rămas fără rezultat, ceea ce ne-a determinat să trecem la contraatac. Astfel, în urma solicitării cadrelor didactice prejudiciate în această speță și consultându-ne cu avocații noștri, am hotărât începerea acțiunilor de executare silită a unităților de învățământ care, puse la înaintare de Ministerul Educației și ISJ Neamț, sunt responsabile în totalitate de nepunerea în executare a ordinelor judecătorești.

– *Concret, pentru colegii care se află în această situație, ne puteți spune în ce fază vă aflați acum cu demersurile?*

– Acum ne aflăm în faza în care am întocmit împuternicirile și am obținut semnăturile necesare din partea colegilor membri de sindicat care ne mandatează în numele lor să inițiem procedura de executare silită. Deci, în viitorul extrem de apropiat, pe rolul instanței de judecată se vor afla o serie de solicitări ale executorului judecătoresc prin care se începe procedura de executare silită. Aceeași cerere, adresată instanței, va avea în cuprinsul ei și solicitarea acordării de daune pe fiecare zi de întârziere pentru nepunerea în executare a hotărârilor judecătorești. Conform legislației în vigoare, sumele cu titlul de daune sunt cuprinse între 100 și 1000 lei pe zi de întârziere la dispoziția instanței.

Se pare însă că nimeni nu este interesat de faptul că „daraua este mai mare decât ocaua” și că deciziile Ministerului Educației, ISJ Neamț și ale unităților școlare vor genera costuri greu de estimat în acest moment. Acest lucru se petrece pentru că în România nu există instituția răspunderii personale a

funcționarilor, care își permit să nesocotească o hotărâre judecătorească. Sau, poate că acesta este viitorul spre care trebuie să ne îndreptăm? Oricum, bugetul de stat suportă orice cheltuială, iar statul este solvabil oricând.

– *Și totuși șirul abuzurilor nu s-a încheiat. Doar câteva zile au trecut de la vestea ce lovește persoanele pensionate care au ales să mai lucreze în sistemul bugetar. Despre ce este vorba?*

– Este vorba despre același registru al incoerenței autorităților în care trebuie menționată adoptarea OUG nr. 9/2025, care, la art. IV stabilește că tuturor persoanelor pensionate, angajate într-o unitate bugetară, și care cumulează pensia cu salariul trebuia să le înceteze contractul individual de muncă, începând cu data de 07.03.2025. Asta ar fi însemnat ca unui număr semnificativ de cadre didactice, personal auxiliar sau administrativ să le înceteze contractul individual de muncă, în condițiile în care sistemul de învățământ suferă de un deficit major de cadre. Urmare a demersurilor FSLI, guvernul a intervenit printr-un act normativ care repară această problemă.

– *Oare am putea încheia discuția de astăzi cu câteva vești pozitive?*

– Ar fi de menționat și câteva lucruri îmbucurătoare care s-au petrecut în ultima perioadă:

– SLLICS Neamț a reușit să finalizeze a doua serie de formare a liderilor de sindicat din unitățile școlare, care s-a desfășurat în perioada 31 ianuarie – 2 februarie și pregătim cea de-a treia serie și ultima, care este programată în intervalul 04 – 06 aprilie 2025;

– Au apărut mult așteptatele Norme de punere în aplicare a prevederilor articolului V, alin (1) și (2) din OUG nr. 53/2024, stabilite prin HG nr. 64/2025, care vorbesc despre decontul celor 500 lei pentru cheltuielile cu achiziția de ochelari sau alte dispozitive optice de corecție.

Lección de istorie □ Luna martie □ Lección de istorie □ Luna martie □ Lección de istorie □ Luna martie

Luna MARTIE

3/1967 – n. **Gianina BURUIANĂ**, la Piatra-Neamț, profesor discipline de turism la Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza” din Piatra-Neamț. Absolventă a Liceului „Petru Rareș”, promoția 1985 și apoi a Academiei de Studii Economice din București, promoția 1989. În anul 2007 a obținut doctoratul în economie, în cadrul ASE București, cu tema „Politici macroeconomice în turism”. A publicat la Editura Uranus din București cărțile:

„Politici macroeconomice în turism” (2008) și „Ghid de bune practici în turism și hotelărie” (2010). Lector univ. dr. la Facultatea de Economia și Administrarea Afacerilor Iași, Filiala Pia-

Rememorări nemțene

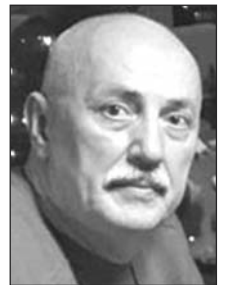
tra-Neamț (2008-2013).

A fost membru în „Comisia Națională de Specialitate” organizată de Ministerul Educației și membru permanent în grupul de lucru din cadrul proiectului „Phare TVET” din cadrul Ministerului Educației. A publicat articole de specialitate în diverse publicații și a obținut rezultate remarcabile la fazele naționale ale olimpiadelor interdisciplinare.

Din 2017 face parte din Consiliul de Re-

dacție și, din 2022, este redactor-șef adjunct al revistei *Apostolul*.

■ 3/1955 – n. **Dorin Nicolae DAVIDEANU**, la Iași, licențiat al Facultății de Matematică secția Informatică din cadrul Universității „Al. I. Cuza” din Iași (1979), analist programator la C.P.L. Piatra-Neamț (1979-1983), șef al oficiului de calcul C.P.L. Piatra-Neamț 1983-1997, șef serviciu economic la S.C. Pamex S.A. Piatra-Neamț (fosta C.P.L. Piatra-Neamț), (1998- 2001), director general al S.C. Pamex S.A. Piatra- Neamț (2001-2003), consilier președinte pe probleme de organizare și I.T. la S.C.

Congresul al VIII – lea al Federației Sindicale a Educației și Științei

• FSEȘ și-a trasat prioritățile pe următorii cinci ani și și-a ales noua conducere

La data de 5 martie anul curent, la Chișinău, în incinta Casei Sindicatelor, s-a desfășurat Congresul al VIII-lea al Federației Sindicale a Educației și Științei (FSEȘ), fiind discutate realizările FSEȘ din ultimii ani și provocările din perioada anilor 2020-2025 întâmpinate de sistemul educațional și de cercetare. Totodată, au fost trasate prioritățile strategice pentru următorii cinci ani, cu accent pe apărarea drepturilor angajaților, îmbunătățirea condițiilor de muncă, creșterea finanțării în educație și promovarea unui dialog social eficient în ramură.

Evenimentul a reunit delegați din întreaga țară, reprezentanți ai organizațiilor sindicale din domeniul educației și științei, precum și invitați din partea autorităților publice centrale și organizațiilor partenere. La lucrările Congresului au participat Igor Grosu, președintele Parlamentului Republicii Moldova, Dan Perciun, ministru al Educației și Cercetării, Igor Zubcu, președintele Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM), John MacGabhann, președintele Comitetului Sindical European pentru Educație, un șir de delegații, reprezentante ale sindicatelor partenere din România și Ucraina.

Pe agenda Congresului au fost incluse următoarele subiecte: evaluarea activității Federației în perioada 2020-2025; stabilirea

priorităților strategice pentru noul mandat – 2025-2030; alegerea președintelui, vicepreședintelui și a noilor organe de conducere ale Federației; adoptarea Rezoluției Congresului al VIII-lea al FSEȘ.

Potrivit FSEȘ, Congresul al VIII-lea este un moment de maximă importanță pentru mișcarea sindicală din ramura educației și științei, care reafirmă angajamentul FSEȘ pentru un sistem educa-

circa 200 de școli și grădinițe; salariile tuturor pedagogilor și educatorilor din țară au fost majorate cu 15%, din 1 ianuarie 2024 și cu încă 15% în 2025 pentru cei care dețin grade didactice; de la 1 ianuarie 2025 cadrele didactice din învățământul profesional tehnic primesc sporuri mai mari.

La rândul său, **Dan Perciun, ministru al Educației și Cercetării**, a trecut în revistă realizările

ședintele **Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova**, a apreciat eforturile FSEȘ, MEC, conducerii statului, de a îmbunătăți condițiile de muncă în ramură, de a crește nivelul de salarizare și de a dezvolta un parteneriat social veritabil, european. Liderul sindical a subliniat importanța majorării investițiilor în educație, adaptarea la schimbările care au loc în societate, pentru a spori gradul de protecție social-economică a salariaților, membrii de sindicat, care au un rol esențial în formarea noilor generații, educația și știința fiind pilonul stabilității unei societăți.

Conform ordinii de zi a Congresului, **Ghenadie Donos, președintele FSEȘ**, a prezentat un raport detaliat, un bilanț al activității Federației Sindicale a Educației și Științei din Republica Moldova în mandatul 2020-2025. **Nadejda Lavric, vicepreședinta FSEȘ**, a prezentat prioritățile strategice ale Federației Sindicale a Educației și Științei pentru anii 2025-2030. **Dumitru Eni, președintele Comisiei de cenzori**, a prezentat raportul de activitate al Comisiei de cenzori a Federației Sindicale a Educației și Științei în perioada de referință.

Potrivit lui Ghenadie Donos, președinte FSEȘ, motivarea muncii pedagogilor este esențială, iar FSEȘ a utilizat toate mijloacele disponibile pentru a obține constant majorări salariale. Chiar dacă

Federația Sindicală a Educației și Științei, Republica Moldova (continuare în pag. 19)

țional echitabil, modern și bine finanțat, în care drepturile și interesele angajaților sunt respectate.

Prezent la eveniment, **Igor Grosu, președintele Parlamentului Republicii Moldova**, a subliniat că prioritatea autorităților statale este de a construi un sistem educațional puternic, iar munca profesorilor și tuturor angajaților din învățământ și cercetare să fie apreciată la justa valoare. Igor Grosu s-a referit la mai multe realizări obținute în cadrul dialogului dintre partenerii sociali din ramură: modernizarea și renovarea a

obținute în ultima perioadă în cadrul procesului de consultări și negocieri dintre MEC și FSEȘ, subliniind că în pofida unor disensiuni, partenerii sociali au reușit să identifice soluții la mai multe revendicări ale FSEȘ, altele urmând a fi soluționate în următoarea perioadă. Ministrul s-a referit și la problemele existente în sistemul educațional, menționând rolul important al FSEȘ în dezvoltarea sistemului educațional pentru a crește calitatea acestuia la nivel național.

În mesajul adresat participanților la Congres, **Igor Zubcu, pre-**

Lección de istorie □ Luna martie □ Lección de istorie □ Luna martie □ Lección de istorie □ Luna martie

Elvila S. A. București (2001-2010), informatician la Școala Gârcina (2010-2014), informatician la C.C.D. Neamț (2014-2016), pensionar. Manager de proiect la implementarea sistemului informatic din *Întreprinderea Mecanică „Ceahlău”* Piatra-Neamț (2009-2012), editor online la revista *Apostolul* (2016 - prezent).

■ 8/1974 – n. **Ionel HOCIUNG**, la Piatra-Neamț, jud. Neamț, profesor de educație fizică și sport, licențiat al Academiei Naționale de Educație Fizică și Sport București – 1998, titular al catedrei de educație fizică și sport din cadrul Liceului Tehnologic Dimitrie Leonida Piatra-Neamț, gradul didactic I.

Membru al Corpului Național de Experți în Managementul Educațional, începând din anul

2016, membru al Corpului de profesori evaluatori pentru examenele și concursurile naționale, începând din anul 2020, membru în Corpul de Experți al Corpului de Control al Ministrului

Rememorări nemțene

Educației, începând cu anul 2019.

Vicepreședinte al SLLICS Neamț (2010 – 2023), președinte al SLLICS Neamț începând din octombrie 2023, membru al Consiliului Național al CSDR, vicepreședinte al Uniunii Ju-

dețene a Sindicatelor Democratice Neamț.

Expert în derularea programelor europene POSDRU, Leonardo Da Vinci, Erasmus și participant la numeroase programe de formare profesională și sindicală.

■ 8/1911 – n. **Emanuel Elenescu** la Piatra-Neamț (d. 17. 06. 2003), profesor, compozitor, considerat unul dintre cei mai mari dirijori din secolul al XX-lea (dirijor al Corului Academic Român și al Orchestrei Simfonice a Radioteleviziunii Române). Turnee în străinătate (Bulgaria, Germania, Italia, Iugoslavia, Polonia, Ungaria ș. a.); autor al multor opere muzicale pentru cor și orchestră („Rapsodia română pentru vioară și orchestră”). Distincții: Ordinul

Constantin TOMȘA (continuare în pag. 4)

Noile planuri cadru pentru învățământul preuniversitar în atenția sindicatelor

Discuțiile controversate pe marginea proiectului noilor planuri cadru nu puteau lăsa indiferent sindicatul din învățământ, fapt pentru care acesta a organizat dezbateri în întreaga țară, pentru a lua pulsul în teritoriu, în legătură cu problema în discuție. O asemenea întâlnire a avut loc și la Piatra-Neamț în data de 20.02.2025, la sediul SLLICS, în prezența a numeroși profesori de toate specialitățile, de la unități liceale reprezentative din județ și sub patronajul președintelui Sindicatului din Învățământ Neamț – domnul Ionel Hociung, al doamnei inspector general adjunct a ISJ Neamț – Ana Socea și al domnului vicepreședinte al Federației Sindicatelor Libere din Învățământ – domnul George Purcaru.

DI Ionel Hociung a pornit de la ideea că, deși Ministerul Educației este forul tutelar care stabilește strategia și viziunea pe termen lung a învățământului din țara noastră, totuși sindicatul nu trebuie să rămână în afara problemei privind marile decizii ale domeniului.

Am purtat discuții cu o parte dintre colegii noștri, cu părinți, cu elevi, și am ajuns la concluzia că este necesar să avem planuri noi având în vedere evoluția și dinamica societății, precum și schimbările de pe piața muncii. Aceste planuri ar trebui să creeze un echilibru între disciplinele fundamentale și cele opționale și o flexibilizare a curriculumului, în sensul că elevii ar trebui să poată decide ce doresc să studieze în funcție de profilul liceului. Cred că tinerii trebuie să facă față provocărilor viitorului și pentru aceasta e nevoie de gândire critică, educație

pentru viață, învățare pe tot parcursul vieții, aprofundarea competențelor informatice și a celor de tipul soft skills – a precizat doamna Ana Socea.

Domnul George Purcaru și-a început discursul dezaproband dezbaterile formale organizate de Ministerul Educației pentru aprobarea Legii Învățământului Preuniversitar, fapt pentru care, de această dată, sindicatul dorește părerea profesorilor direct implicați în procesul ins-

tructiv, ca fiind cei mai în măsură să aducă un punct de vedere pertinent.

N-am înțeles de ce Ministerul Educației ține o aură de mister total în jurul acestor entități care au făcut parte din grupurile de lucru pentru elaborarea noilor planuri cadru și vă reamintesc faptul că sindicatele nu au fost invitate. Aceasta deoarece suntem ilustrați într-o imagine nepotrivită, ca fiind aceia care se opun reformei. Pe noi ne îngrijorează anumite aspecte: graba cu care se urmărește finalizarea acestor dezbateri, momentul total inoportun al acestor schimbări – în situația unei instabilități politice pe care, deși am vrea s-o ignorăm nu putem spune că nu ne in-

fluentează, lipsa unei analize prealabile înainte de luarea unor decizii de asemenea anvergură – a adăugat dl. George Purcaru.

Opiniile au continuat prin cuvântul doamnei Livia Nicolae, director la Colegiul Tehnic „Gheorghe Cartianu” din Piatra-Neamț: ... de impactul discuțiilor noastre asupra ministerului va depinde viitorul nostru, al tuturor. Din păcate nu se ține cont în nici un județ al țării de Directiva Uniunii

Europene venită în urma unor studii aprofundate, care solicită ca proporția învățământului tehnic să fie de 65% și cea a învățământului teoretic de 35%. Deși de mult ar trebui să

evaluăm elevii pe bază de competențe continuăm să-i evaluăm la cunoștințe. Nu numai planurile cadru trebuie schimbate ci întreg sistemul de învățământ. Concluzia mea este că aceste planuri cadru nu trebuie aplicate în forma actuală, deoarece nici unul dintre ele nu este viabil.

Doamna Livia Nicolae și-a argumentat afirmațiile cu exemple concrete din activitatea de zi cu zi ca profesor și ca director, accentuând și asupra necesității ca elementele de cultură generală să fie prezente în programa de liceu într-o proporție mult mai mare decât ceea ce se propune.

Doamna Lăcrămioara Ploșniță, reprezentând Liceul Tehnologic „Vasile Sav”, profesor de discipline

tehnice și membru în Comisia Națională de Specialitate a precizat că în elaborarea noilor planuri cadru nici măcar Comisiile Naționale de Specialitate nu au fost consultate. Apoi, și-a exprimat dezacordul în legătură cu lipsa de actualizare a curriculumului cu noile tehnologii, specificând faptul că se predau lucruri vechi, depășite. Deci reforma ar trebui să înceapă cu programa și să țină cont de importanța unor discipline școlare care se finalizează cu examene și nu sunt suficient reprezentate ca număr total de ore în programul elevilor. De asemenea, consideră foarte mare numărul orelor de practică, ceea ce este în neconcordanță cu disponibilitatea agenților economici și a profesorilor și maiștrilor instructori necesari.

Dezbaterile au continuat, pe alocuri mai furtunoase, pe alocuri mai calme, profesorii de la diferite discipline exprimându-și punctele de vedere, care au fost încheiate de doamna Gabriela Grigore, secretar general SLLICS Neamț: Mi se pare o ipocrizie pe care nu o putem înghiți, aceea demonstrată de falsitatea declarațiilor în fața deciziilor. În primul rând nu este vorba despre o gândire holistică referitoare la finalitate. Aceste planuri cadru trebuiau să aibă în spate și programele școlare pentru că doar astfel puteam să ne facem o idee despre ceea ce se dorește în reformă. De fapt nu este o reformă, pentru că aceasta ar fi presupus mai întâi o diagnoză a sistemului, care să evidențieze ce anume nu funcționează, pentru a ști în ce direcții trebuie acționat.

Gianina BURUIANĂ

Lecția de istorie □ Luna martie □ Lecția de istorie □ Luna martie □ Lecția de istorie □ Luna martie

(urmăre din pag. 3)

Muncii, Ordinul Meritul Cultural, Titlul de Artist Emerit. De mai mulți ani, la Piatra-Neamț, în organizarea Liceului de Artă „Victor Brauner” se desfășoară Concursul Național de Interpretare Muzicală și Coregrafie „Emanuel Elenescu”, ajuns, în 2025, la a XXXIII-a ediție.

■ 9/1936 – n. **Coralia-Letiția Bunghez**, la Bâra, Neamț, profesoară, publicistă. După efectuarea studiilor generale și liceale la Roman și Iași (1943-1954), a urmat

cursurile Facultății de Filologie-Istorie-Filozofie a Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași (1954-1958). A predat la Școala Generală din Stănița și la Școala Medie Săbăoani, Județul Neamț, la licee din Bacău și din Piatra-Neamț.

Rememorări nemțene

A debutat editorial, în 2003, cu lucrarea monografică „Colegiul Național «Petru Rareș» – File de istorie (1969-1999)”, urmată de „Pasiune și culoare – Convorbiri cu Iulia Hălăucescu” și „Muzeul de Artă «Iulia Hălăucescu»”.

■ 13/1831 – n. **George-Radu Melidon**, la Roman (d. 11. 05. 1897, Roman), profesor, prozator, poet și traducător. A învățat la Academia din Iași. La Paris, a studiat matematica. Cunoștea germana, latina, franceza și greaca. A fost

membru în Epitropia Seminarului „Sfântul Gheorghe” din Roman, ca reprezentant al Ministerului Cultelor (1858-1859); profesor la Gimnaziul Central din Iași (1856), șef de secție (1857) și director (1860) în M. C. I. P. din Moldova, apoi director general al învățământului primar din România (1862-1864), revizor și inspector școlar în județele: Roman, Vaslui și Tecuci; primul director al Școlii Normale din București (1867). La pensie (1881), s-a retras la Roman, profesor suplinitor la gimnaziu. A donat Primăriei Roman 228 de volume, să se constituie într-un început al bibliotecii publice (2. 04. 1885), conform actul de donație. Lucrări: „Reguli scurte de versificație română”, „Istoria națională pentru popor”, „Manualul învățătorului”.

■ 13/25/1875 – n. **Socrat D. Lalu**, la Piatra-

11 Martie – Ziua Națională a Meseriilor

În conformitate cu Legea nr. 66/2019, ziua de 11 martie este instituită ca „Ziua Națională a Meseriilor” și este dedicată evenimentelor educaționale de promovare a învă-

școlă și în laboratoarele tehnologice, modul în care se pregătesc practic la operatorii economici, în condiții reale de muncă, precum și posibilitățile pe care le au de a efectua stagii de practică în țări ale Uniunii Europene,

următor, conform aspirațiilor și aptitudinilor lor, dintr-o gamă foarte largă de calificări profesionale. La nivel județean, elevii pot opta pentru una dintre cele 50 de calificări profesionale oferite, dintre care 22 calificări profesionale de nivel liceal și 28 de calificări profesionale de nivel profesional/dual. Elevii care urmează învățământul profesional/dual își pot continua studiile la nivel liceal, ceea ce le oferă posibilitatea de a urma, ulterior, studii postliceale sau universitare.

Există o multitudine de avantaje pe care le au elevii care își continuă studiile

profesional de stat și dual care doresc să se angajeze pot, în același timp, să își continue studiile liceale la seral.

Ministerul Educației și Cercetării, prin Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, oferă tuturor celor interesați posibilitatea de a se informa asupra avantajelor pe care le oferă învățământul profesional și tehnic, în special învățământul profesional de stat și învățământul dual, prin Platforma „Alege-ți drumul!”, care poate fi accesată la adresa www.alegetidrumul.ro.

Ministerul Educației și Cercetării, prin Centrul Național de Dezvoltare a Învățământului Profesional și Tehnic, oferă tuturor celor interesați posibilitatea de a se informa asupra avantajelor pe care le oferă învățământul profesional și tehnic, în special învățământul profesional de stat și învățământul dual, prin Platforma „Alege-ți drumul!”, care poate fi accesată la adresa www.alegetidrumul.ro.

Cristina ALBU-IACOB,
Inspector ISJ Neamț

țământului profesional și tehnic, precum și a meseriilor.

Pentru a informa elevii din clasele a VIII-a asupra cerințelor pieței muncii și a oportunităților pentru carieră pe care le oferă învățământul profesional și tehnic, Inspectoratul Școlar Județean Neamț a organizat pe data de 11 martie 2025 „Ziua Națională a Meseriilor în județul Neamț”, zi în care toate unitățile de învățământ de profil și-au deschis porțile, pentru ca viitorii absolvenți de gimnaziu să ia contact direct cu bogata ofertă educațională a acestor instituții și cu specificul calificărilor profesionale oferite. Vizitele pe care elevii claselor a VIII-a le-au făcut în unitățile de învățământ profesional și tehnic le-au oferit posibilitatea de a cunoaște modul în care colegii lor mai mari realizează lucrări practice în atelierelor

grație proiectelor ERASMUS+/VET.

De asemenea, este foarte important contactul direct pe care viitorii absolvenți ai studiilor gimnaziale îl au cu personalul unităților de învățământ profesional și tehnic, cu reprezentanții operatorilor economici parteneri și, desigur, cu viitorii potențiali colegi.

Elevii claselor a VIII-a pot alege pentru anul școlar

gimnaziale în învățământul profesional de stat și în învățământul dual:

- Elevii din învățământul profesional beneficiază de susținere financiară, în valoare de 300 lei pe lună, prin Bursa tehnologică, dar pot beneficia și de susținere financiară, stimulente și alte forme de sprijin acordate de operatorul economic partener de practică;

- Elevii din învățământul

Lecția de istorie □ Luna martie □ Lecția de istorie □ Luna martie □ Lecția de istorie □ Luna martie

Neamț (d. 15. 02. 1944, București), profesor universitar, doctor în medicină (1898) și în științe. A urmat Școala Primară Nr. 1 din Piatra-Neamț, Institutele Unite din Iași, Facultatea de Medicină (Sorbona) și Collège de France. A lucrat în diverse clinici. Întors în țară (1913), va fi profesor la Universitatea din Iași, transferat la București (1920). A publicat „Epilepsia experimentală prin creșterea concentrației moleculare a sângelui” (1902), „Reglarea osmotică a lichidelor interne la echinoderme” (1903), la Paris. În țară: „Lecție de deschidere la Facultatea de Medicină din Iași”; „Revista Științelor Medicale”, 1913; „În chestiunea specialităților farmaceutice. Reflecțiile unui medic”, „Diverse” I-II, 1943, ce conțin „alocuțiuni alese și elogii pentru profesorii noștri și pentru cei stră-

ini”. Cetățean de Onoare, post-mortem, al Municipiului Piatra-Neamț (1994).

24/1938, n. **Mihai Agape**, la Sălăgeni-Grozești, Iași, artist plastic, prozator. Studii: Școala Medie Tehnică de Energie Electrică Iași, Școala

Rememorări nemțene

Populară de Artă, Facultatea de Arte Plastice, Iași; debutează cu o expoziție la Casa Universitarilor (1969). Se transferă la Piatra-Neamț, deschide prima expoziție personală la Casa de Cultură (1970), participă la toate expozi-

țiile organizate de Filiala U. A. P. A fost director al Clubului Copiilor (1990-1994). Este membru U. A. P. (2001). Debut în literatură cu un volum de proză (2012). Numeroase expoziții în Piatra-Neamț și în țară. Participă la taberele de creație organizate în Județul Neamț și la expozițiile și saloanele de artă fotografică naționale și internaționale. Premii la: Expoziția Interjudețeană Botoșani (1975) și la Bienala „Lascăr Vorel” (1999).

■ 24/1949 – n. **Diaconu Petru**, la Dobreni, Neamț, a efectuat studii libere de pictură și a frecventat ocazional unele ateliere ieșene. Din 1978, deschide expoziții estivale în diferite locuri din Mamaia, iar în 1986, deschide la Iași o expoziție cu caracter retrospectiv. Se ocupă de

(continuare în pag. 6)

Povara celebrității: 140 de ani de la nașterea lui Mateiu I. Caragiale

Fiu al marelui dramaturg I. L. Caragiale și al Mariei Constantinescu, Mateiu, se naște la 25 martie 1885, în București. Când, 4 ani mai târziu, tatăl său se va căsători cu Alexandrina Burelly, învăluit de dragostea paternă, copilul va intra în noua familie, cu emoțiile firești ale unui nou început.

Anii de școală îi dezvoltă pasiunea pentru istorie, mai ales pentru heraldică, la stăruința profesorului său, Anghel Demetriescu de la Institutul „Sfântul Gheorghe”. Ilustrul său tată se gândește că ar fi bine să urmeze cursurile Facultății de Drept, unde Mateiu se înscrie, dar nu frecventează cursurile; astfel că, începând cu 1904, își urmează tatăl la Berlin; și aici, se înscrie la facultate, dar preferă „școala hoinărelii”, lecturile din literatura „aleasă” și petrecerile selecte. Farmecul vieții berlineze se va reflecta, ulterior, în povestirea „Remember”.

Anul 1909 marchează începutul vieții boeme – întors la București, Mateiu I. Caragiale va absolvi primul an la Facultatea de Drept și, totodată, va bate la porțile afirmării literare, scriind primele poezii și proiectând „Craii de Curtea-Veche” ori „Remember”.

În 1912, tatăl revine la București și citește poeziile fiului („Clio”, „Lauda cuceritorului”, „Prohodul războinicului”, „Noapte roșie”, „Călugărița”, „Boierul”, „Cronicarul”, „Domnița”, „Trântorul”, „Curțile vechi”), poezii care vor apărea în revista „Viața Românească”, nr. 4, aprilie. Dar, abia întors de la Berlin, în luna iunie a aceluiași an, I. L. Caragiale moare, astfel că, vicisitudinile materiale și lipsurile de tot felul îl vor însoți constant, de acum, pe Mateiu. Zba-

terea în realitatea vitregă o va consemna în paginile jurnalului său: *Mari încercări și vicisitudini au făcut lung timp din viața mea un calvar; singur, fără niciun ban, fără părinți, fără aliați, fără prieteni, fără relații folositoare... am fost obligat să duc o luptă grea. Am ieșit de aici nevătămat și dublu oțelit. În momentele cele mai critice, am păstrat credința în Dumnezeu și încrederea în mine și, din*

Mateiu I. Caragiale împreună cu I. L. Caragiale

orgoliu și demnitate, niciodată nu m-am gândit să mă sinucid ca să nu umilesc printr-un gest laș o dată mai mult neamul meu.

În spatele acestei măști de stoicism se ascunde o sensibilitate adâncă, specifică unui om de litere. Zbaterea sa existențială nu este doar materială, ci și artistică, căci se confruntă cu așteptările imense care vin odată cu numele Cara-

giale. În această luptă pentru afirmare, Mateiu găsește puterea de a transforma dificultățile în surse de inspirație creativă, devenind ulterior unul dintre cei mai originali scriitori ai literaturii române, autor al capodoperei „Craii de Curtea-Veche”.

Timp de aproape 10 ani publică poezii în paginile „Vieții Românești”. Când, în 1921, în paginile revistei (nr. 81) îi apare povestirea „Remember”, ecourile sunt favorabile și îi mai cresc aripile întru creație literară, iar, când, în 1924, debutează editorial, aprecierile se înmulțesc. În 1926, revista „Gândirea” începe să îi publice romanul „Craii de Curtea-Veche”, care va apărea la „Cartea Românească”, trei ani mai târziu (1929). Aproape îmbătat de succes, proiectează „Sub pecetea tainei”, din care publică primele fragmente în „Gândirea”. Din păcate, romanul rămâne

neterminat; criza morală teribilă prin care trece îi provoacă moartea, la începutul anului 1936. Un an mai târziu, Editura Fundațiilor Regale îi publică postum volumul „Opere”, inaugurând colecția „Scriitori români contemporani”, ediții definitive (volum îngrijit de Perpessicius).

Dar cum a fost perceput Mateiu I. Caragiale de contemporanii săi?

Era mai mult un nesociabil, un singuratic, cu aparențe ursuze și posomorâte. Numai între prieteni, în intimitate, reapărea demonul părintesc al elocinței și al paradoxului. Ca și la bătrânul Ion, la temelia minții lui Mateiu stăpânea o memorie uluitoare și dezordonată de autodidact fără alegere, cu apucături enciclopedice, dar mai ales îndreptată în domeniul trecutului și al inutilului. Inconformismul lui nu era numai teoretic, ca la tatăl său, ci integral... Închis în el, cu aerele zbârlite ale unui arici retractat, cu absență distantă, cu râie fanariotă acoperită de blazon bizantin, împăunat chiar în vremea când era silit să apară fără cea mai simplă decență vestimentară, ceremonios și protocolar, timid pentru că era orgolios ca să nu pară prea timid, cu fumuri nobile împrăștiate din pipele iluziei, cu risipă de cunoștințe.

Acest portret realizat de Eugen Lovinescu în „Memorii” surprinde complexitatea personalității lui Mateiu I. Caragiale, un scriitor unic în peisajul literaturii române. Prin trăsături contradictorii și detalii pitorești, Lovinescu conturează imaginea unui om marcat de contraste, dar cu o identitate artistică și personală profund originală. Mateiu apare ca un individ închis, dificil de abordat, cu o natură urzuză și posomorâtă. Această izolare socială pare să fie o alegere deliberată, o formă de protecție a orgoliului său, dar și o manifestare a unei sensibilități acute. El este descris ca un „arici retractat”, o metaforă ce indică o atitudine defensivă și o nevoie de a păstra distanța față de lumea exterioară. În ciuda nesociabilității afișate, Mateiu își dezvăluia o altă față în cercuri

Lecția de istorie □ Luna martie □ Lecția de istorie □ Luna martie □ Lecția de istorie □ Luna martie

(urmare din pag. 5)

a dvertising și colaborează la Revista „Flacăra” din București (1989). Deschide la Galeria „Top Art” din Piatra-Neamț expoziția „Exerciții de culoare I” (2004) și „Exerciții de culoare II” (2005). Organizează și deschide expoziții personale la Beijing (2005), la Piatra-Neamț (2005/2009).

■ 25/1925, n. **Gheorghe A. M. Ciobanu**, la Roman, profesor, scriitor, autor a numeroase studii, eseuri și cronici muzicale, literare și de artă, monografii. A absolvit Liceul „Roman-Vodă” și Facul-

tatea de Drept (1949) și a predat în învățământ până în 2002. A publicat peste 1000 de eseuri în reviste de cultură, eseuri adunate ulterior în volum. Cărți: „Monografia Liceului «Roman-Vodă»”, „Locul și spiritul – Valori artistice din

Rememorări nemțene

Roman”, „Irimescu, între statornicie și zbor”, „Scrieri”, I-V, „Primii flori” (scrieri din adolescență), „Mileniul Trei pe portativ”, „Normativul juridic”, „«Miorița» – mit triadic”, „Modelarea”, „Portrete printre rame”, „Mecena, medic, misionar, Teodorescu”.

■ 28/1933 – n. **Gheorghe Amaicei**, pe Valea Cracăului, profesor, președinte al Asociației Învățătorilor din Județul Neamț (din 1995). Absolvent al Școlii Normale de Băieți „Gheor-

ghe Asachi” din Piatra-Neamț, al Facultății de Matematică din Iași. Cariera didactică, la Școala Medie Bicz și Școala Nr. 3, Piatra-Neamț, i-a fost încununată de succese profesionale: grade didactice (II și I), titlul de profesor evidențiat, președinte al Comisiei Județene pentru Organizarea Olimpiadelor Școlare. A lucrat ca metodist la Casa Corpului Didactic, colaborator al revistelor „Gazeta de matematică”, „Preocupări didactice”, „Cărți matematice”, „Apostolul”. Alături de dr. Gheorghe Iacomî a înființat Asociația „Prieteni Ceahlăului” (1980). După 1989, împreună cu alți învățători a căutat prin arhive, a adunat acte, a întocmit dosare și a reînviat Asociația Învățătorilor

Mai este istoria „magistra vitae”? (II)

(urmare din numărul trecut)

Despre semnificația disciplinei istoria, ca principal factor de formare civică, s-a discutat și la nivelul unor instituții de nivel european, începând cu Consiliul European, instituții care s-au implicat în mod real în dezbaterile cu privire la rolul istoriei ca disciplină școlară în formarea competențelor civice. *Nu cumva „formarea cetățeanului” reprezintă și pentru societatea românească o prioritate?* Ministerul Educației, prin reprezentanții săi, reiterează în permanență printre prioritățile educaționale *educația pentru cetățenie democratică*, dar cum să ajungi la o corectă înțelegere a cetățeniei democratice fără a învăța istorie, îmi este greu să înțeleg. Fie factorii decizionali nu reușesc să perceapă această legătură, fie fac compromisuri în mod deliberat în favoarea deteriorării conștiinței identitare.

Procesul de integrare europeană s-a întrerupt brusc la predarea istoriei?

Vin cu argumente în favoarea importanței pe care o acordă toate statele europene disciplinei istoria și prezint doar trei extrase dintr-un Raport al Consiliului European din anul 2023 (*Ohte General Report on the State of History*

Cum ar trebui să înțelegem semnificația istoriei ca disciplină de studiu?

Teaching in Europe), care arată că, state precum Franța și Portugalia, au în trunchiul comun predarea istoriei naționale pe parcursul ISCED 3, adică includ clasele finale de liceu.

România este parte a Uniunii Europene, însă guvernul actual a uitat de recomandările *Consiliului European*, atunci când se iau decizii în privința istoriei, ca disciplină de studiu. **Re-**

comandarea CE/15/2001, cu privire la predarea istoriei în școală, exista înainte de aderarea României la Uniunea Europeană (2007) și susținea schimbarea politicilor educaționale la nivelul practicii școlare, așadar nu recomandă reducerea orelor de istorie și educație pentru cetățenie democratică, ci presupunea formarea profesorilor pentru utilizarea de metode noi de predare a istoriei.

Cum s-ar putea preda istoria?

Predarea istoriei este posibilă în variate moduri, forma cea mai cunoscută este *istoria cronologică*, cu avantaje și dezavantaje. Această formă presupune predare logică și cronologică, învățare pe baza metodelor didactice active, cu utilizarea axelor cronologice, a imaginilor, dar și cu dezavantajul că nu induce gândirea critică, în opinia unor istorici, însă eu consider că oferă oportunitatea profesorului de a propune astfel de exerciții de activare a gândirii critice, ceea ce aduce din nou în discuție *metoda predării*. Opinia mea în privința acestui mod de predare s-a format pe parcursul anilor, în urma propriei experiențe de predare și a discuțiilor cu

Prof. dr. Elena PREDA
(continuare în pag. 8)

Povara celebrității: 140 de ani de la nașterea lui Mateiu I. Caragiale

restrânse, între prieteni. În aceste momente de intimitate, reapărea „demonul părintesc al elocinței și al paradoxului”, o moștenire evidentă de la tatăl său, I. L. Caragiale. Acest aspect al personalității sale reflectă o dualitate între aparența distantă și capacitatea de a captiva prin conversație și spirit.

Lovinescu evidențiază, de asemenea, o altă latură definitorie a lui Mateiu: memoria sa „uluitoare și dezordonată”, specifică unui autodidact. Enciclopedismul său, orientat mai ales către trecut și detalii aparent inutile, trădează o fascinație obsesivă pentru istorie și

genealogie, teme care se reflectă pregnant în opera sa. Această preocupare intensă pentru trecut și pentru elementele aristocratice ale vieții i-a modelat atât creația, cât și imaginea publică.

Mai mult, nonconformismul său – descris ca „integral”, se extinde nu doar la idei, ci și la stilul său de viață. Mateiu este prezentat ca un om plin de „fumuri nobile”, care își asumă o noblete fictivă, construindu-și o identitate bazată pe un blazon imaginar. Chiar și în momentele de precaritate materială, se pare că acesta își păstra o atitudine ceremonioasă, adesea în contrast cu realitatea cotidiană. Acest orgoliu exacerbat,

combinat cu timiditatea, subliniază, de fapt, o tensiune interioară constantă.

Toate aceste trăsături la care se face referire se regăsesc și în opera sa, în special în „Craii de Curtea-Veche”, considerat primul roman de atmosferă din literatura română. Fascinația autorului pentru detaliile istorice, atmosfera decadentă și preocuparea pentru psihologia personajelor îi conferă scriiturii o calitate distinctă, diferită de realismul tradițional.

Mateiu I. Caragiale devine, astfel, prin contradicțiile și excentricitățile sale, un personaj literar în sine. Combinația dintre o erudiție enciclopedică, o înclina-

ție spre izolare și un orgoliu aristocratic creează imaginea unui om anacronic, dar fascinant, perfect sincronizat cu lumea decadentă pe care o descrie în romanul său.

Concluzionăm arătând că Mateiu I. Caragiale a fost un scriitor care și-a creat nu doar o operă memorabilă, ci și un veritabil mit personal. Deși nesociabil și marcat de inconformism, el a transformat aceste trăsături în atuuri artistice, dând naștere unei opere inconfundabile prin stil, atmosferă și profunzime.

Prof. dr. Gheorghe BRÂNZEI

Lecția de istorie □ Luna martie □ Lecția de istorie □ Luna martie □ Lecția de istorie □ Luna martie

din Județul Neamț și, odată cu ea și prin ea, au redobândit cele două imobile ale dascălilor din Piatra-Neamț.

■ 30/1942 – n. **Eugen Tureschi**, la Roman (d. 8. 12. 1988, la Piatra-Neamț), profesor, ziarist, eseist, absolvent al Liceului „Roman-Vodă” din Roman și al Facultății de Filozofie (secția ziaristică) a Universității din București (1966). Ziarist la „Steagul Roșu” (Bacău) și „Ceahlăul” (Piatra-Neamț). A colaborat la: „Ateneu”, „Cronica”, „Lucafărul”, „România literară”, „Flacăra” ș. a.

■ 30/1943 – n. **Corneliu-Dan Borgia**, la Sibiu (d. 16/17. 08. 2014, Piatra-Neamț), actor, absolvent al I. A. T. C. (1966). Din anul absolvirii a fost actor la T. T. din Piatra-Neamț, unde a debutat în spectacolul „Răzvan și Vidra”. Director al instituției (1995). Peste 50 de roluri în: „Act venețian”, „Tristan și Isolda”, „Omul cel

bun din Sâciuan”, „Woyzeck”, „Harap-Alb”, „Zigger-Zagger”. „Trei surori”, „O noapte furtunoasă”, „Zât, moarte, zât”, „Vicleniile lui Scapin” ș. a. Inițiator al sintezei „40 de ani de tinerețe” (repertoriul T. T., până la acea dată).

Rememorări nemțene

■ 31/1924 – n. **Julia Hălăucescu**, la Tarcău, Neamț (d. 18. 12. 2007, Piatra-Neamț), artist plastic, „doamna acuarelilor românești”. A absolvit Liceul de Fete din Piatra-Neamț, studentă la Academia de Arte din Iași, continuă la Institutul „Ni-

colae Grigorescu”, București. Membru U. A. P. (1954), Președinte al Cenaclului U. A. P. Piatra-Neamț și al Filialei Neamț a U. A. P. (1975-1979). A expus la Saloanele de Grafică și Pictură de la București; în selecții din străinătate: Praga, Cairo, Damasc, Atena, Moscova, Boston, Bagdad, Istanbul, Beijing, Sofia, Berlin. Retrospectivă (1984-2000): București, Iași, Piatra-Neamț și în Franța, la Bayonne și Saint Pied. Împreună cu Simona Vasiliu-Chintilă a realizat un grafito la Casa de Cultură din Piatra-Neamț și la Hotelul „Roman” din Roman. În anul 2004, s-a inaugurat Muzeul de Artă „Julia Hălăucescu” din Tarcău.

(N. R. – Prelucrare după *Personalități ale culturii din județul Neamț, un calendar alcătuit de Constantin Tomșa*, Editura Crigarux&Ceta-tea Doamnei, Piatra-Neamț, 2014)

Mai este istoria „magistra vitae”? (II)

(urmare din pag. 7)

Profesorii de istorie din județul Neamț sau din țară. Cele mai multe opinii au fost în favoarea acestui tip de istorie cronologică, cu remarca următoare: dacă profesorul propune exerciții de gândire critică, metoda poate avea succes. Minte umană, în procesul de învățare, are nevoie de repere, în istorie – *timpul* și *spațiul* reprezintă cele mai importante repere.

O altă propunere de predare și implicat de studiu a istoriei poate fi *istoria tematică*, în fapt – istoria

gate de gen (statut, rol) sau despre populații marginalizate (minorități). La nivel european s-a propus un proiect de acest tip sub denumirea de „Momente cruciale ale istoriei Europene”. Proiectul viza analiza în plan european a unor evenimente care au marcat istoria Europei în secolele al XIX-lea și secolul XX: Revoluțiile de la 1848; Războaiele balcanice (1912-1913); Pacea de la Versailles (1919); Tratatul de la Yalta (1945); Anul 1989. În mod concret, profesori din Europa ar fi propus conținuturi care să fie predate în același mod în toate țările Uniunii Europene. Din România au participat la acest demers membri ai *Asociației Profesorilor de Istorie din România* (APIR-Clio) înființată în anul 2006, ca o filială a Euroclio (*Asociația Europeană a Profesorilor de Istorie*).

Pentru a oferi un argument în plus menționăm că rolul istoriei în procesul de predare-învățare a fost demonstrat și de *Autoritatea pentru Calificări și Curriculum din Anglia* (QCA), care preciza că, „prin studiul istoriei elevii dezvoltă o serie de deprinderi de comunicare și de analiză a surselor, acestea fiind foarte apreciate de către adulți” (Freeman, G: 2004). Analiza surselor, extrapolând, poate fi oportunitate de dezvoltare a competențelor și a deprinderilor legate de gândirea critică. Cum analizăm informații din mass-media, cum contextualizăm sursele, cum înțelegem diferențele majore dintre opinie și informație? Cum ne păstrăm opi-

care se predă în prezent în clasa a XI-a în România, un model care nu are mare susținere nici în rândul elevilor, nici în rândul profesorilor. Acest model păstrează dimensiunea cronologică, însă cunoștințele sunt extrase din teme mari ale istoriei omenirii. Istoria tematică poate fi reprezentată pe mari domenii: istoria politică, istoria economică/socială, istoria evenimentială/ istoria extremismului sau a extremelor ș. a. Aceste studii utilizează metoda comparației și o analiză care transcende epoci istorice, folosește elemente de istorie locală, regională, națională și universală, însă cu impact pe temă, nu pe istoria cronologică a statelor. Consider că acest model se poate aplica cu succes în cazul cursurilor la decizia școlii sau la decizia elevilor.

Departate de predarea istoriei naționale se mai află și modelul predării *istoriilor paralele*, mai puțin cunoscută, model care pornește de la dimensiuni axiologice, cu o asumare certă a limitelor sale cronologice și a absenței ancorării geografice. Câteva exemple de astfel de istorii paralele ar fi cele le-

dința în progres, dar și manipularea și îndoctrinarea unui popor. Da, istoria este o disciplină sensibilă, dar fără memoria istoriei ne vom găsi într-o uitare a tot ceea ce ne-a ajutat să fim ceea ce suntem astăzi.

În finalul pledoariei mele pentru studiul istoriei afirm că istoria contribuie la formarea absolventului de liceu ca *bun cetățean*; contribuie la formarea a patru dintre cele opt competențe (Council Recommendation of 22 May 2018 on key competences for lifelong learning (2018/C 189/01 și Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023): *Competența personală, socială și a învăța să înveți*; *Competența de sensibilizare și exprimare culturală*;

Competența de citire, scriere și înțelegere a mesajului; *Competența civică, juridică și de protejare a mediului*; dezvoltă spiritul de identitate națională și europeană, spiritul civic și sprijină integrarea reală a individului în societate.

nia pentru dezbateri, dar respectăm cunoașterea pentru învățare? Oare nu avem dovezi certe ale contribuției istoriei la formarea specialiștilor în economie, administrație, formarea profesiilor precum arheologia, arhivistica, muzeologia sau jurnalismul, sociologia, psihologia ș. a. Specialistul nu se formează din nimic, el poartă cu sine amprenta învățării anterioare. Nici nu aș vrea să mai insist pe un subiect sensibil – despre persoane care ajung să aibă putere de decizie și sunt incapabile să înțeleagă texte legate de teme culturale. Întreruperea predării istoriei înainte de obținerea diplomei de bacalaureat aduce daune educației în întregul ei ansamblu.

Modul de predare a istoriei în școli spune multe despre mentalitatea cetățenilor unei țări. Cum altfel ar fi ajuns disciplina de predare istoria să fie instrument de manipulare, dacă nu prin însușirea unei istorii contrafăcute, cum s-a întâmplat în statele comuniste. Dacă știm acest adevăr, în consecință putem stabili cum folosim istoria pentru a forma mentalități sănătoase, democratice, cu spirit critic. Nu trebuie să ne ferim nici de subiectul „istoriei albilor”, istoria „învingătorilor”, istoria „dreptului divin” și alte istorii care aveau drept principii respectul față de ordine și lege, unitatea națională, monoteismul, democrația, modul sedentar de viață, industrializarea, cre-

Cum ar putea evolua societatea umană fără înțelegerea contextului istoric, fără cunoașterea valorilor democratice și fără conștientizarea importanței drepturilor și libertăților fundamentale? Cum am putea recunoaște elementele de manipulare și control social, extremism, totalitarism fără a studia despre ele?

Disciplina istorie merită un loc important în trunchiul comun, în conformitate cu importanța și rolul său în educarea societății românești.

Destin în Lumină: Am fost un neastâmpărat, un fel de Ion Creangă

• **Interviu cu Prof. univ. dr. Vasile Vasile, bizantinolog, muzicolog, etnomuzicolog**

În fondul de aur al muzicologiei bizantine din România, eminentul profesor universitar doctor **Vasile Vasile** ocupă un loc aparte. S-a născut la 3 iunie 1941 la Borlești, în județul Neamț, remarcându-se, datorită bogatei învățături, prin numeroase și valoroase inițiativă și realizări culturale. Cercetător științific extrem de pasionat pentru amănunt și observație migăloasă, Vasile Vasile a fost răsplătit de Academia Română, în anul 2008, cu Premiul „Ciprian Porumbescu” pentru cele trei volume intitulate *Tezaur muzical românesc din Muntele Athos*, cu Premiul Uniunii Compozitorilor și cu o diplomă a Patriarhiei Române.

Doctor în pedagogie al Institutului de Științe ale Educației din București (1993) și doctor în muzicologie al Academiei Naționale de Muzică „Gheorghe Dima” din Cluj-Napoca (1994), este autorul a peste 30 de cărți și a 10 manuale școlare. Se adaugă mai multe sute de studii și articole, publicate în reviste de specialitate și de cultură din toată țara: Piatra-Neamț, Iași, București, Târgu Mureș, Cluj-Napoca, Bacău, Pitești, Timișoara, Arad, Chișinău etc.

Membru al Uniunii Compozitorilor și Muzicologilor și al *International Phenomenology Institute* America, a fost distins cu titlul de Profesor emerit și cu Medalia comemorativă „Jan Amos Comenius”.

Fondator și director al Școlii Populare de Artă din Piatra-Neamț, profesorul Vasile Vasile, care a activat în această calitate la Piatra-Neamț peste trei decenii (la Liceul „Calistrat Hogaș”, la Liceul Pedagogic „Gheorghe Asachi”, la Școlile generale nr. 4, 9 și 12), a fost și a rămas un om fără astâmpăr, un neobosit căutător de idei, un interlocutor cald și prietenos.

luat dragostea de carte și pasiunea pentru muncă?

– Am fost al treilea dintre cei nouă copii ai familiei. Am trăit șapte și mai suntem în viață șase. Eu sunt singurul intelectual dintre ei, dar nu o spun cu trufie. Părinții ne-au transmis, la toți, respectul față de muncă. Am fost un neastâmpărat, un fel de Ion Creangă, desigur, într-un alt climat, însă mi-a plăcut să învăț. În timpul copilăriei mele a venit la casa părinților o comisie de la școala din comună să întrebe părinții dacă își înscrie copilul în clasa a V-a. Se întâmpla prin anul 1952. Au venit la părinții mei învățătorul Constantin Botez, care era și directorul școlii din Borlești, și alți profesori. Eram cunoscuți drept „cei de la Șură”, pentru că tatăl meu avea o șură mare. Mama, Dumnezeu să o ierte, m-a întrebat dacă vreau să merg în clasa a V-a. Eu am izbucnit în plâns. Eram premiant și îmi doream foarte mult să învăț. M-am recunoscut în Niculae din *Moromeții*. În anul 1954 a fost o iarnă cumplită. Săpasem tuneluri în zăpada care îngropase și casa pentru a ajunge la animale sau la beciul cu alimente. Eu am plecat la școală. Ce era în mintea mea? Mă priveau vecinii pe geam și se întrebau unde merge băiatul ăsta. La școală am aflat că aceasta era închisă. Am spus asta ca să întăresc convingerea celor care mai ezită să creadă că școala este o închisoare. Pentru mine nu a fost o închisoare, ci un loc extraordinar, pentru că în învățatură am găsit direcțiile spre **Lumină**. Părinții mei nu doreau să facă vreun compromis și nouă, copiilor, ne-au transmis aceeași dorință, mai ales dragostea de muncă.

În anii când eram profesor la școala generală am fost numit director la niște cursuri fără frecvență ale muncitorilor care trebuiau să capete certificat de 7 clase elementare. „Dumneavoastră nu ați fost numit întâmplător aici. Vedeți că tovarășii munceste” – mi s-a spus de reprezentanții p.c.r.-ului local. Și am înțeles că urma să le dau „tovarășilor” dreptul de a deveni posesorii unor cartoane de po-mană, fie că știau, fie că nu aveau habar despre conținutul disciplinelor înscrise în actele școlare. Și l-am chemat și pe fratele meu mai mare, Ion, Dumnezeu să-l ierte, și el n-a acceptat să-și depună dosarul pentru a-și lua diploma de absolvire a școlii generale, rămânând doar cu studiile primare. Nu era un oarecare, el a lucrat la Casa Poporului, era un om în stare să construiască o casă de la temelie până la cheie, la Borlești sunt multe case construite de el. N-a acceptat să aibă un certificat care să-i dea un alt titlu decât cel pe care-l avea prin ceea ce făcea. Am punctat toate aceste pentru a răspunde la întrebarea: De la cine am preluat dragostea de carte și pasiunea pentru muncă?

În fața Bisericii Prodomu, alături de starețul Petronie și de membrii Grupului Byzantion din Iași

Eu fugeam spre învățatură, nu de învățatură. În total, am vreo 40 de ani de școală

– *Ce rol a jucat Seminarul Teologic de la Mănăstirea Neamț, în această relație aparte cu domeniile de activitate spre care v-ați îndreptat ulterior?*

– Unul foarte important. Gândul mă duce tot la părinții mei. Oameni înțelepți, ei m-au întrebat înainte de înscrierea la concursul de admitere: „Tu, chiar vrei să înveți?” Și iar am izbucnit în plâns. Și ei au înțeles că vreau să învăț. La admitere, am fost 600 de candidați pe 32 de locuri. Am reușit al treilea. Nu eram conștient atunci de ceea ce realizasem. Tata nu știa că, pentru a participa la examen, trebuia să fiu înscris, să depun un dosar. Înscrierea se termina seara, în preziua examenului și stând de vorbă cu un preot, părintele unuia dintre concurenți, acesta îl întreabă pe tata: „Al câtelea e băiatul?”, că se făcuse o programare. Și tata spune: „Cum al câtelea?” Și dialogul a continuat. „Păi, nu l-ai înscris?” „Cum adică înscris?” „Omule, du-te și înscrie-ți băiatul că nu ți-l primește la examen. Trebuie să depui niște acte”. Și tata l-a întrebat pe acest extraordinar preot ce trebuie să facă. El i-a spus să se ducă dimineață, să îl întâmpine pe secretar, celebrul psalt Chiril Arvinte, care era secretar al Seminarului Teologic, și să îi dea 25 de lei ca să accepte înscrierea peste termenul stabilit. 25 de lei reprezenta o sumă imensă la vremea aceea, salariul era 175 de lei și tata nu era salariat.

Eu fugeam spre învățatură, nu de învățatură. În total, am vreo 40 de ani de școală. Eu am terminat 7 clase la Borlești și apoi am învățat cinci ani la Seminarul Teologic de la Mănăstirea Neamț. Anii de seminar nu erau echivalenți liceului. În anul V, mi-a ieșit în cale un securist. Dorea să fiu informatorul lui. Am refuzat și această decizie m-a costat enorm de scump, pentru că el a mers până acolo încât a susținut să fiu exmatriculat, evident pentru un motiv artificial și mincinos.

Liceul a însemnat să mai fac încă patru ani de școală, la Buhuși. Sunt, deci, un om care are nouă ani de studii medii, în condițiile în care liceul era doar trei ani.

*A consemnat Violeta MOȘU;
Foto: Ziarul Lumina*

(continuare în pag. 10)

Preafericitul Părinte Patriarh înmânându-i diploma, la Congresul Național de Teologie – 2018

Eram premiant și îmi doream foarte mult să învăț

– *Vă propun o întoarcere în universul copilăriei, domnule profesor. De la cine ați pre-*

„Să nu uităm că aspectul uman este esența educației”

• **Interviu cu Ivo Helebrant – director la 1st International School of Ostrava, Republica Cehă**

L – am regăsit pe **Ivo Helebrant** în calitate de director al școlii private *1st International School of Ostrava* din orașul *Ostrava*, cu ocazia unei deplasări complexe Erasmus+ desfășurată în Republica Cehă, ce a cuprins o mobilitate de grup pentru 10 elevi de la Liceul Economic „Alexandru Ioan Cuza” și două activități de job shadowing. Spun „I-am regăsit” deoarece, de fapt, l-am cunoscut acum 14 ani în cadrul unui proiect multilateral Comenius, în care, pe lângă România și Cehia am avut parteneri din Portugalia, Lituania și Franța. Atunci, Ivo era profesor, membru în comisia de organizare și derulare a proiectelor europene, și m-a uimit cu energia și determinarea sa de a face lucruri inedite, cu impact durabil asupra elevilor. Acum este un director tânăr (care ocupă totuși de 10 ani această funcție), al unei școli tinere (anul acesta împlinesc 20 de ani de la înființare) și l-am înțeles mai bine datorită amabilității de a-mi acorda un interviu cu ocazia întâlnirii din perioada 24-28 februarie 2025, în cadrul Acreditării finanțate de Uniunea Europeană, având numărul **2024-1-RO01-KA121-SCH-000205676**.

– Cum ai descrie parcursul tău profesional înainte de a deveni directorul școlii *1st International School of Ostrava*?

– Da, este foarte simplu, am început ca profesor obișnuit la o școală vocațională, unde timp de cinci ani am predat limba engleză și educația fizică. Concomitent m-am implicat în organizarea activităților extracurriculare. Pentru mine a fost o experiență foarte valoroasă, eram singurul profesor de engleză și educație fizică și directorul mi-a acordat o mare încredere, mi-a oferit oportunități de creștere profesională, mi-a dat posibilitatea să dezvolt programe și să încep să organizez evenimente extracurriculare. A fost o perioadă de acumulări, dar după cinci ani am decis că vreau să schimb școala, așa că am dat interviu la *1st International School of Ostrava* și am fost acceptat pe aceeași poziție, adică profesor de limba engleză și educație fizică și coordonator al domeniului extracurricular. Între timp

am desfășurat și activități legate de management, cum ar fi organizarea examenului național de bacalaureat, care la noi este destul de complicat, elevii noștri aspirând la obținerea Bacalaureatului Internațional, care le dă dreptul de a studia în străinătate. Apoi, mi s-a propus funcția de director adjunct, pe care am acceptat-o, după care am devenit director, în urma absolvirii unui curs de un an, absolut obligatoriu la noi pentru a ocupa această poziție. Tania este directorul meu adjunct, iar luna aceasta se împlinesc 10 ani de când lucrăm în această echipă, și nu putem să nu observăm că fiecare perioadă este diferită, că școala crește an de an având mai mulți profesori, mai mulți elevi, mai mulți părinți implicați. Există și anumite probleme, școlile private nu au numai avantaje, noi spre exemplu funcționăm într-o clădire care nu este o școală propriu-zisă, unde trebuie să plătim chirie și s-o negociem în fiecare an. Lunar, apar provocări

pe care trebuie să le depășim, momente mai plăcute sau mai puțin plăcute, dar eu încerc să-mi mențin echilibrul, și să îmbin activitatea de director cu cea de la catedră.

– Dar acum, aici, ești profesor de geografie. Cum a fost posibilă această trecere de la limba engleză și educație fizică la geografie?

– Ei bine, sunt genul de profesor înclinat spre disciplinele umaniste. Acum mai mult de 13 ani școala a rămas fără profesor de geografie. Mi-am spus atunci că este o excelentă provocare pentru mine din punct de vedere profesional, am studiat programa și am observat cât de familiare îmi erau conținuturile, așa că am decis să fac această schimbare.

– Ești directorul unei școli private. Cum acționezi pentru a te menține competitiv?

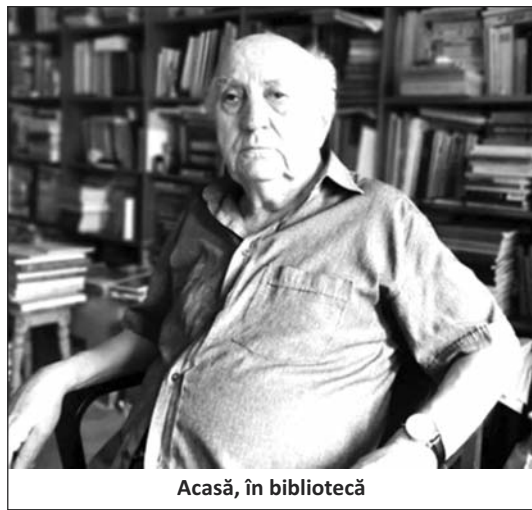
– Sunt necesare multe eforturi. Nu știu care este situația în România sau în alte țări, dar să fii director într-o școală privată din Republica Cehă implică multe, multe responsabilități și

Destin în Lumină: Am fost un neastâmpărat, un fel de Ion Creangă

(urmare din pag. 9)

Am avut mari profesori la seminar: Ghenadie Nițoiu, un om de o logică impecabilă, Ștefan Alexe, profesorul de limbă greacă și de limbă latină, devenit apoi profesor de patologie la Institutul Teologic Universitar din București. Nu-l uit pe Ilie Georgescu, el avea pentru noi un respect extraordinar. Nu se adresa cu „tu”. La timpul respectiv ne spunea dumneavoastră și ne impresiona. A ajuns până la urmă directorul Serviciului Externe al Patriarhiei Române. Apoi, părintele Ioan Ivan, o icoană pentru foarte multă lume care l-a cunoscut. Îi datorez înscrierea mea pe orbita cercetărilor științifice. El mi-a arătat prima dată manuscrisele muzicale de la Mănăstirea Neamț despre care ulterior aveam să scriu o carte de 700 de pagini (*Mănăstirea Neamț – străveche vatră de cultură muzicală*).

Nu am dreptul să-l uit pe profesorul Victor Ojog, egumenul mănăstirii Neamț, care mi-a fost profesor de muzică psaltică. Cu psaltica știută de la părintele Ojog, am devenit

Acasă, în bibliotecă

profesor al acestei discipline la Universitatea Națională de Muzică din București. El mi-a pus în mână

abecedarul ei. Facultatea de Muzică din Iași, Conservatorul din Cluj și Facultatea de Filologie a Universității *Alexandru Ioan Cuza* din Iași au fost gazdele studiilor mele superioare. Pe toate le-am urmat între anii 1963 și 1973, deci alți zece ani. Am avut norocul unor profesori eminenți și nu am dreptul să-i uit pe dascălii mei ieșeni: Achim Stoia, Ion Baci, Gheorghe Sârbu, George Pascu, muzicieni cărora se adaugă psihologul Andrei Cosmovici, filosoful Isac Davidsohn, poetul Corneliu Sturzu, pedagogul George Văideanu și alții.

Cum să-l uit pe Gheorghe Sârbu, profesorul nostru de vioară

la Iași? Mi s-a întâmplat ca, dintr-o joacă, o verișoară să-mi disloce falangele degetului de la mâna stângă. Doctorul mi-a pus, ca la ultimul muncitor, o protecție de gips, deși eu i-am explicat că fac vioară. Cu Gheorghe Sârbu am făcut gimnastică vreme de-un an și-mi puneam nota la vioară după cum îndoiam degetul care era anchilozat și nu după deprinderile ce trebuia să mi le formeze.

– Și de la Conservatorul din Cluj cine v-au fost mentori?

– În primul rând, nu trebuie să-l uit pe Tudor Jarda, un om extraordinar, cu care am făcut armonie, apoi, Aurel Ivășcanu de la care am învățat metodică. Urmează Dieter Acker, care, într-o noapte, da, într-o noapte, ne-a făcut o trecere în revistă a evoluției sistemului muzical de la indieni, de la chinezi până în timpurile noastre.

(continuare în numărul viitor)

„Să nu uităm că aspectul uman este esența educației”

multe roluri de jucat: trebuie să fii manager, trebuie să fii lider, avocat, contabil, și asta nu este bine. De aceea mi-am numit o echipă care să mă ajute să rezolv toate aceste sarcini; eu colaborez foarte bine cu colegii mei, mi-am ales șefi de departamente care formează așa numitul „management de mijloc”, iar aceștia cunosc toată activitatea școlii și pot informa proprietarii școlii în legătură cu orice doresc aceștia să afle. Eu însămi consider că m-am autoeducat, dar în plus, anual fac anumite cursuri de management pentru a mă perfecționa, pentru a învăța lucruri noi, pentru a da o dimensiune internațională școlii și pentru ca toți actorii – elevi, profesori, părinți – să fie mulțumiți și să mergem în același sens. Pot spune de asemenea că un mare rol în progresul școlii noastre îl are introducerea Bacalaureatului Internațional, care ne conferă o imagine privilegiată în comunitate.

– Crezi cu tărie în beneficiile lucrului în echipă?

– Da, fără discuție, consider că echipa mea de management lucrează foarte bine, ne știm cu toții responsabilitățile și le îndeplinim, dar în același timp este vorba despre un cerc deschis în care fiecare poate veni cu ideea sa, chiar dacă uneori eu iau decizia finală. Deci lucrul în echipă este esențial, ceea ce fac eu nu se poate realiza de unul singur; desigur a trebuit să învăț și lecția delegării de sarcini, care este foarte importantă, mă ajută foarte mult, nu numai pe mine ci și instituția.

– Cum ai caracteriza elevii de la 1st International School of Ostrava?

– Pot spune că sunt niște copii obișnuiți ca toți cei din lumea asta sau din țara noastră. Intră în școala noastră la vârsta de 12 ani când sunt în clasa a VI-a și termină la 18-19 ani, după absolvirea clasei a XIII-a. Deci petrec opt ani școlari la noi, și au vârste foarte diferite. Suntem considerați o școală mică având 230 de elevi. Și asta este un avantaj deoarece marea majoritate se cunosc între ei datorită unor evenimente, proiecte, oportunități oferite de noi. Devin prieteni, învață unii de la alții, sunt forțați să coopereze. Suntem o școală internațională și, deși marea majoritate sunt elevi cehi, totuși există alte 15 naționalități

pe care le-am primit sub acoperișul nostru și asta oferă instituției o mare deschidere, posibilitatea de a cunoaște diferite aspecte legate de alte culturi, alte stiluri de viață, alte viziuni. Dar, după cum spuneam, se comportă normal. Rareori suntem puși în fața unor dificultăți din acest punct de vedere, dar trebuie să ținem cont că sunt totuși copii sau pot avea niște probleme personale sau familiale care se reflectă în manifestările de la școală. Noi lucrăm intens pentru a-i aborda individual, dar vrem să-i obișnuim și cu lucrul în echipă. Suntem mulțumiți de ei și suntem îndreptățiți să spunem asta pornind de la rezultatele lor școlare.

– Care este misiunea școlii 1st International School of Ostrava?

– Educăm elevii pentru a fi capabili să facă față cerințelor actuale din lume, pentru a comunica cu ușurință, pentru a se adapta condițiilor în continuă schimbare, pentru a vorbi una sau două limbi străine, pentru a fi responsabili și pentru a fi cetățeni activi. 99% dintre elevii noștri continuă studiile în universități, deci trebuie să știe cum să facă față anumitor situații și cum să-și croiască drumul spre succes.

– Ai putea să identifiți care ar fi marile avantaje și apoi marile dezavantaje în a fi elev și profesor la o școală privată?

– Avantajul este legat de dimensiunea mică a școlii și apoi de mărimea colectivelor care este de maxim 20 de elevi, spre deosebire de școlile publice unde este de 30 și uneori chiar mai mult. Aceasta permite abordarea diferențiată a copiilor. Să nu uităm că suntem o școală cu predare în limba engleză, deci elevii au nevoie mai întâi

de tot sprijinul pentru însușirea limbii engleze. Apoi, vin din diferite culturi, medii, cu diferite concepții – aspecte care iarăși necesită o abordare diferențiată. Dar avem resursele pentru a face ca mediul nostru școlar să fie sigur, să motiveze elevii, să-i încurajeze.

Dezavantajul nostru este că suntem localizați într-o clădire de birouri, în care trebuie să plătim chirie, pe care trebuie s-o negociem în fiecare an. Deci nu avem o clădire tipică de școală cum este cazul celor din sistemul public, dar până la urmă aceasta a fost o provocare pe care am depășit-o cu succes, transformând birourile în săli de clase atrăgătoare, primitive, în care copiii se simt bine.

– Ce părere ai despre inteligența artificială ca resursă didactică?

– În mod clar este cel mai nou instrument pe care-l folosește toată lumea, fie elevi, fie profesori, dar nu mă pot opri să nu-l compar cu celelalte pe care le oferă tehnologia informatică. Rămân la ideea că este de fapt doar un instrument de predare, învățare, management, leadership, și trebuie folosit într-un mod responsabil. Pentru că nu trebuie să pierdem din vedere că aspectul uman este esența educației, care este un

proces complex, în care poți folosi orice ajutor informatic, dar care trebuie interpretat doar ca un simplu ajutor. Și trebuie gândire critică la inteligența artificială, pentru că nu orice este adevărat, este o resursă, dar nu este singura și trebuie folosită într-un mod înțelept.

A consemnat **Gianina BURUIANĂ**

0 1. **CHOPIN, Frédéric** (1 mart. 1810 – 17 oct. 1849) – 215 de ani de la nașterea compozitorului polonez;

05. **PAPADAT-BENGESCU, Hortensia** (8 dec. 1876-5 mart. 1955) – 70 de ani de la moartea prozatoarei;

05. **TIEPOLO, Giovanni Battista** (5 mart. 1696 – 27 mart. 1770) – 255 de ani de la moartea pictorului și gravorului italian;

06. **BUONARROTI, Michelangelo** (6 mart. 1475 – 18 febr. 1564) – 550 de ani de la nașterea sculptorului, pictorului, arhitectului și poetului italian;

07. **RAVEL, Maurice** (7 mart. 1875 – 28 dec. 1937) – 150 de ani de la nașterea compozitorului francez;

08. **TUDORAN, Radu** (8 mart. 1910 – 19 nov. 1992) – 115 ani de la nașterea prozatorului;

11. **PĂNĂITESCU, Petre P.** (11 mart. 1900 – 14 nov. 1967) – 125 de ani de la nașterea istoricului literar;

12. **CHIRIȚĂ, Constantin** (12 mart. 1925 – 14 nov. 1991) –

100 de ani de la nașterea prozatorului;

12. **CĂLINESCU, George** (19 iun. 1899 – 12 mart. 1965) – 60 de ani de la moartea criticului;

19. **BARBU, Ion** (19 mart. 1895 – 11 aug. 1961) – 130 de ani de la nașterea poetului;

19. **FILIMON, Nicolae** (6 sept. 1819 – 19 mart. 1865) – 160 de ani de la moartea prozatorului;

20. **CUZA, Al. I.** (20 mart. 1820 – 15 mai 1873) – 205 de ani

de nașterea domnitorului;

24. **VERNE, Jules** (8 februarie 1828 – 24 mart. 1905) – 120 ani de la moartea scriitorului francez;

25. **CARAGIALE, Mateiu** (25 mart. 1885 – 17 ian. 1936) – 140 de ani de la nașterea scriitorului;

28. **CHAGALL, Marc** (7 iulie 1887 – 28 mart. 1985) – 35 de ani de la moartea pictorului francez;

31. **BRONTË, Charlotte** (21 aprilie 1816 – 31 mart. 1855) – 170 de ani de la moartea scriitoarei engleze. (*Red.*)

CALENDAR – martie 2025

I.1. Considerații generale asupra legislației școlare, cercetarea reglementărilor legislative pentru perioada 1918 - 1948

Cercetarea asupra legislației școlare din România, aferente perioadei 1918-1948, pornește de la necesitatea unei analize aprofundate asupra modificărilor survenite în sistemul de învățământ românesc, în vederea coroborării acesteia cu sursele directe și indirecte, care se găsesc în arhivele județene, regionale și naționale, în anuarele, publicațiile, mărturiile și alte surse ale vremii, despre sistemul de învățământ din județul Neamț.

Pornim de la ipoteza că fiecare articol, al fiecărei legi școlare, a avut consecințe la nivel național și, implicit, la nivelul județului Neamț. În fiecare instituție școlară s-au produs reforme, în baza intervențiilor autorităților publice, conforme cu legislația în vigoare. Acest demers a generat un studiu care oferă o imagine realistă despre perioada supusă cercetării. Nu

tului național, a reprezentat un vector de fundamentare a identității românești, contribuind la ridicarea culturală a națiunii române. Scopul tuturor modificărilor legislative a fost acela de a crea o școală în care

Primul Război Mondial, dar cu marele avantaj de a fi un stat întregit, în granițele fizice ale românismului, depunea eforturi pentru a găsi soluții pentru toate situațiile particulare ale societății, în special

decât părinții lor, prin învățarea de metode moderne.

Un an mai târziu, a fost publicat decretul care legifera învățământul de patru ani, în mediul rural și de cinci ani, în mediul urban, precum și cursurile complementare, pentru clasele V-VII, destul de rar organizate, nefiind multe solicitări în acest sens.

Învățământul era considerat principalul mijloc pentru realizarea unei unificări concrete și reale a societății, însă multitudinea de probleme care apăruseră după unificarea nu puneau problema învățământului pe lista priorităților, concluzie la care am ajuns după o analiză asupra activității guvernelor din perioada 1918-1948, respectiv o analiză asupra activității ministerului de resort, în cazul nostru, un minister care și-a schimbat titulatura în 30 de ani de opt ori și a avut în frunte peste 30 de miniștri, în cele 38 de guverne.

Mai grav, conform lui Cons-

Legislația școlară din România în perioada 1918 - 1948 (1)

domnea rigoarea, ordinea, o școală care educa poporul în spiritul muncii și al valorii, o școală integrată realităților, care forma caractere și conduite. Din punctul de vedere al concepției teoretice, se vedea că acestea erau așteptările legislatorilor, ipoteză confirmată mai jos, prin expunerea celor mai importante articole de legi. Singurul lucru care nu a funcționat, conform așteptărilor, era legat de implementarea practică a legislației școlare, pentru fiecare nivel de învățământ.

După actul Marii Uniri de la 1 decembrie 1918, învățământul românesc se găsea într-un moment de răscruce. Un stat cu resurse epuizate, din cauza participării la

pentru cele cu privire la cadrul legislativ al învățământului, pentru care avea deja un pachet legislativ consistent.

Preocuparea principală a guvernelor interbelice a fost rezolvarea celei mai importante probleme, aceea de a integra sistemele educaționale din provinciile românești într-un nou sistem acceptat la nivel național. Au participat la acest efort național, de a întrupa un caracter unitar legislației școlare, eminente personalități, din toate domeniile. În data de 21 iulie 1918 au fost votate de către Parlamentul de la Iași, *Legea eforiilor școlare* (prin care se încurajau și inițiativele particulare) și *Legea școlilor pregătitoare*.

Cele două legi au fost propuse de ministrul Simion Mehedinți, personalitate marcantă în istoria politică a învățământului, cunoscut, mai ales, ca urmare a pledoariilor sale cu privire la dezvoltarea învățământului la sate.

Dacă prima lege favoriza o alfabetizare a țării, cu implicare la nivelul comunităților, *Legea școlilor pregătitoare* avea drept scop înființarea unor școli speciale dedicate populației școlare rurale, prin care copiii urmau cursurile școlii patru ani, pentru deprinderea scrisului, cititului și a socotitului și doi ani de școală practică, pentru conducerea gospodăriei, altfel

tantin Kirițescu, care făcea referire la comunicatul oficial, cu privire la conducătorii departamentelor ministeriale, doar în perioada 1928-1938, s-au perindat la cârma țării 390 de miniștri și 213 subsecretari de stat.

Pentru a înțelege grava întârziere a unor decizii legislative vom analiza situația continuității în funcția de ministru al instrucțiunii și în funcția de prim-ministru, conform investiției guvernelor de după 1918.

(continuare în numărul viitor)

Prof. dr. Elena PREDA

Simion Mehedinți

putem cerceta istoricul evenimentelor fără a cerceta și legislația care generează aceste consecințe, nu ne putem raporta corespunzător la principiile de funcționare ale legislației specifice perioadei de cercetare fără a pătrunde în realitatea educațională a epocii. Așadar, acordăm o atenție specială legilor școlare, care au marcat drumul unificării unui sistem de învățământ disparat și au creat fundamentele pe care a început să funcționeze statul modern, România.

Edificarea școlii românești, atât la nivel material, cât și spiritual, în perioada modernizării sta-

...Calea spre sufletul copilului

• **Interviu cu prof. Daniela MIȚU – director al Școlii Gimnaziale „Iulia Hălăucescu”, Comuna Tarcău**

Fiiți încrezători, gândiți în termeni de echipă, valorizați colegii care muncesc! Avem cea mai frumoasă meserie din lume.

După ce a absolvit Liceul Pedagogic „Ștefan cel Mare”, Bacău, promoția 1987-1991, doamna Daniela Mițu debutează în învățământ la Școala Gimnazială „Iulia Hălăucescu”, Comuna Tarcău, din 1 septembrie 1991, însă într-o școală mică, subordonată acesteia, în satul Brateș, care aparține comunei, având de coordonat la momentul respectiv o clasă în regim dublu simultan. În felul acesta, spune că și-a început cariera în învățământ cu cea mai mare provocare – copii care veneau la școală fără să fi frecventat grădinița deloc, pentru că în sat nu exista grădiniță la acel moment.

După obținerea definitivatului în anul 1994 și a gradului didactic II în vara anului 1998, se înscrie la Colegiul Universitar de Institutori din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, studii pe care le finalizează în 2005. În anul școlar 2005-2006 obține gradul didactic I. Urmează Facultatea de Psihologie, apoi studii postuniversitare de management în cadrul Universității de Medicină și Farmacie „G.T. Popa”, Iași și studii de master la Universitatea Tehnică „Gheorghe Asachi”, Iași.

Pentru a ține pasul cu evoluția tehnologiei, a ales programul de conversie profesională Informatică Managerială, la Universitatea „Dunărea de Jos”, Galați, pe care l-a finalizat în iunie 2022.

În prezent este doctorand la Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, la Școala Doctorală „Științe ale Educației”.

– Ce v-a determinat să alegeți meseria de dascăl?

– Deși dorința părinților a fost aceea de a mă îndrepta către domeniul sanitar, am reușit să-i conving că ceea ce îmi doream din inimă să fac erau activitățile cu copiii, acestea fiind realele mele momente de bucurie și împlinire. Nu regret nici astăzi, după o experiență didactică de 34 de ani (1991-2010 la catedră și din 2010 până în prezent, director) că am făcut această alegere. Interacțiunile cu copiii sunt adevărate terapii. Nimic nu mă încarcă mai mult cu energie, decât activitățile cu elevii, fie ele școlare sau extrașcolare. Ba chiar, odată, le-am și mărturisit: „Voi sunteți bateria mea externă!”

– Cum s-a schimbat perspectiva dumneavoastră privind

școala, din clipa în care ați devenit manager?

– Astăzi pot spune că imaginea despre ceea ce credeam că înseamnă cariera didactică în anul 1991 s-a schimbat foarte mult. Spre deosebire de acei ani, când viața era mai simplă, mai puțin tehnologizată, astăzi elevii impun mai multă atenție din partea cadrelor didactice, pentru a-i ține în priză pe tot parcursul activităților. Cred că perfecționarea continuă și motivația intrinsecă a profesorilor sunt cheile care deschid calea spre sufletul copilului. Că nu mă înșel o demonstrează rezultatele școlare frumoase obținute de elevii noștri, inclusiv la evaluările naționale. Mai mult, în școala noastră nu se înregistrează niciun caz de abandon școlar, deoarece din anul 2018

zarea **Serbării de Crăciun** în 2010, prima de după 1989 la nivel de școală, cu succes major atunci, reluată apoi anual și completată mai târziu de un **Târg de Crăciun**. Din 2011, în luna martie, pe data de 31, se organizează anual **Ziua Școlii**. De ce pe 31 martie? Pentru că în această zi s-a născut în Tarcău „Doamna Acuarelei Românești”, Iulia Hălăucescu. În treacăt fie spus, dar cu mândrie este că tot în anul 2011 au început și demersurile pentru schimbarea numelui școlii din **Școala de Arte și Meserii Tarcău**, în **Școala Generală „Iulia Hălăucescu”**, lucru care s-a și realizat prin ordin de ministru, începând cu septembrie 2012.

Mai menționez că la evenimentul – **Ziua Școlii**, au loc trei concursuri județene înscrise în CAEJ/CPEEJ, și că sunt încântată să fiu coordonatorul acestora, alături de kolegele mele, astfel: **Magia Matematicii** – prof. Macovei Cristina-Elena, **Magia Cu-**

desfășurăm aici, în mod constant, Programul „Nouă ne pasă”, finanțat de *Fundația Nouă ne pasă*.

Acest program susține financiar un centru afterschool, Centrul NNP Tarcău, pentru elevii proveniți din medii defavorizate și aflați în risc de abandon școlar. Acești copii identificați, din clasele III-VIII, beneficiază de meditații gratuite la limba și literatura română și matematică, de două ori pe săptămână și primesc o masă caldă în acele zile.

– Să vorbim puțin și despre celelalte inițiative ale dvs., care fac să sporească dragul de școală al copiilor...

– Am înțeles repede că elevilor le plac mult activitățile extrașcolare și am propus mai multe proiecte îmbrățișate cu bucurie. Menționez pentru început organi-

noașterii – prof. Andriesei Diana-Cornelia și **O călătorie magică prin corpul uman** – prof. Zarudin Daniela. La atelierul de pictură din anii anteriori, a participat și coordonat activitățile cu copiii și pictorul consacrat, Lucian Gogu-Craiu. Alte activități extrașcolare la fel de importante și bine primite de elevi și părinți sunt: *Școala de vară, Ateliere* (de cusut, împletit, pictură), *excursia anuală a școlii* cu deplasări în țară sau străinătate, *Festivalul Toamnei*. Dar cel mai important proiect rămâne înființarea **Ansamblului**

A consemnat prof. Ramona-Mihaela ROȘU (continuare în pag. 14)

La Biblioteca Județeană: Poezia florilor – „Grădina mea secretă” (IV)

Motto:

*Ce iertător și bun ți-i gândul,
în preajma florilor plâpânde!*
Dimitrie ANGHEL

Grădina mea secretă (IV), reprezintă efortul colectiv al celui mai puternic și experimentat grup de tineri artiști pe care îl coordonez, la momentul actual. Semnifică, dacă vrei, tehnic vorbind, și un act de evaluare-fulger al nivelului artistico-plastic al autorilor care expun. Dar, mai întâi de toate, acest gest artistic înseamnă un act cultural dăruit comunității, la început de primăvară, de unii dintre cei mai tineri și înzestrați

membri ai săi” – **prof. Cristina Petrariu.**

Reunită sub titlul „Grădina mea secretă” (IV), o amplă serie de lucrări înfrumusețează Sala Cupola a Bibliotecii Județene (1-14 martie 2025). Ca de fiecare dată, creațiile elevilor profesoarei Cristina Petrariu de la Palatul Copiilor din Piatra-Neamț, membri ai Asociației Culturale „Arte.Ro”, țintesc drept în inima privitorilor. Pictate cu aceeași bucurie netemperată, cu aceeași căldură sufletească, ele au ca sursă de inspirație delicată și tăcuta lume a florilor.

„Dincolo de temele de atelier, de zbateri și eseuri, de transpunerea pe spațiul circular al pânzelor a gândurilor și trăirilor, tinerii care expun astăzi au făcut un pariu cu ei înșiși. Și-au propus să își depășească nivelul de lucru la care s-au aflat anul trecut, în luna mai, atunci când am realizat împreună expoziția *Grădina mea secretă* (III), și, de asemenea, când și-au planificat un eveniment plastic viitor mai unitar- conceptual, tehnic și artistic. Poate unele subiecte par desuete – anumite lucrări din această expoziție ne trimit cu gândul la simple studii botanice dintr-un ierbar pictat. Altele pot

părea experimente plastice nu foarte ancorate în detaliile naturale ale florilor descrise. Însă, dincolo de nivelul tehnic al fiecărei lucrări, expoziția aceasta se dorește a fi, într-o lume care se urâște pe zi ce trece, o invitație de imersare a privitorului într-o lume a frumosului banal, obișnuit, al naturii pe care, în graba noastră spre ...nimic, nu mai avem timp să o observăm cu atenție, a naturii care ne hrănește sufletul și mintea”, a afirmat **prof. Cristina Petrariu.**

Ceea ce surprinde plăcut, chiar de la început, este unitatea lucrărilor, realizându-se, astfel, un lirism de mare rezonanță. Jocul inspirat al gamelor cromatice și soluțiile tehnice propuse sunt prilejuri de reliefare a optimismului, a bucuriei de viață. Lumina punctează compozițiile, culorile au transparență și rafinament asigurând succesul expoziției.

„Suntem înconjurați de 54 de specii de flori. Unele firave, transparente, altele carnașiere, viguroase. Toate, totuși, delicate, efemere, colorate, spectaculoase, precum autorii lor. De la orhidee, nuferi și magnolii, crini și panseluțe, la cactuși și trandafiri, de la iriși, narcise și ghiocei la floarea de cireș, cea de anghinare, cale sau flori de bumbac, și până la flori fantastice, nemaîntâlnite, toate alcătuiesc grădina înflorită în care ne găsim astăzi, care a fost îndelung concepută, pregătită și îngrijită. Alegerea speciei florale a fost în deplin acord cu libertatea interioară a fiecărui pictor-grădinar. La fel și tehnica de lucru: tempera, acrilic, tuș, tehnici mixte. Pentru armonia și unitatea generală a grădinii, însă, forma și dimensiunea pânzelor

...Calea spre sufletul copilului

(urmare din pag. 13)

Folcloric „Florile Tarcăului”, în anul 2015.

– Felicitări pentru rezultatele extraordinare obținute de ansamblul folcloric înființat de dumneavoastră – „Florile Tarcăului” atât pe plan național cât și internațional! Care e povestea din spatele acestui proiect de succes?

– În spatele acestui proiect a stat dorința de a atrage copiii către tradiții și obiceiuri, către bine și frumos. Rezultatele obținute de copii sunt excepționale, pentru că a fost o generație care a înțeles că arta se trăiește, se simte. Au avut și au un model în acest sens, pe domnul instructor coregraf Marius Lupu, el însuși dansator la *Ansamblul Folcloric „Floricea de la munte” al Centrului pentru Cultură și Arte „Carmen Saeculare” Piatra-Neamț*. Împreună au participat la *Competiția Sate culturale românești* (București, 27-28 mai 2017); la *Festivalul*

Internațional de Folclor „Ceahlăul” (Piatra-Neamț, 4 aug. 2017); la *Festivalul Concurs Național „Alină-te dor, alină!”* (Cicârlău, Maramureș, 22-23 oct. 2017) etc. Au obținut trofee merituoase în competiții naționale și internaționale, s-au acoperit de lauri la San Remo, Cannes sau Bruxelles, și au

provocări ați întâmpinat?

– Formarea ECHIPEI poate fi considerată una dintre cele mai mari provocări. De ce? Niciun director de școală nu realizează nimic singur, are nevoie să colaboreze cu părinții, elevii și cadrele didactice. Dacă primele două categorii sunt beneficiarii indirecti sau direcți, profesorii tre-

avut apariții la Televiziunea Națională (TVR 1, noiembrie 2017 – Emisiunea „Exclusiv în România!”).

– Aveți un parcurs didactic cu realizări impresionante și nu cred că v-a fost întotdeauna ușor. Ce

buie să înscrie toată activitatea la categoria voluntariat, în afara programului, eventual sâmbăta și duminica. Pentru aceasta trebuie să începem să gândim în termeni de echipă și să căutăm soluții pentru

ceea ce ne dorim să facem. Găsirea sponsorilor, care să susțină activitățile cu materialele necesare, reprezintă o altă provocare. Menționez aici sprijinul important al unor fundații și firme de succes din județul Neamț (al **Fundației Autonom** și al firmei **Nord Arin**).

– Ce alte proiecte vă mai propuneți să coordonați?

– Avem o echipă mare, puternică, dornică să muncească, și elevi pe măsură. Perioada pandemiei ne-a afectat unele proiecte, dar noi nu renunțăm. În paralel cu activitatea ansamblului, s-au început recent și cursuri de chitară. Suntem încrezători că va fi o altă activitate frumoasă. Orice oportunitate se va arăta la orizont, o vom fructifica.

– În urma acestei bogate experiențe profesionale, ce îndemn ați avea pentru colegii noștri?

– Fiți încrezători, gândiți în termeni de echipă, valorizați colegii care muncesc! Avem cea mai frumoasă meserie din lume.

La Biblioteca Județeană: Poezia florilor – „Grădina mea secretă” (IV)

au fost impuse de grădinarul coordonator”, a explicat prof. Cristina Petrariu.

Această bogată creație aparține tinerilor artiști: Doru Andrei Aaxiniei, Irina Aelenei, Miruna Ilinca Anghel, Ana-Maria Apopei, Maria-Natalie Bliju-Corbu, Ștefania Călin, Ana Maria Chifu, Casia Rânja Ciobotă, Ilaria Corobanea, Alice Gabriela Dascălu, Ricardo Dăscăliței, Miriam Dodoșel, Elena Dogariu, Ioana Dogariu, Teodora Harabagiu, Ana Maria Lupescu, Adrian Mihai Macovei, Maria Jennyfer Mancaș, Paula Mitocaru, Maia Andreea Morțe, Bianca Maria Patrichi, Ilinca Pinte, Ania Ioana Pița, Alexandra Postolică, Nectaria Romila, Denisa Stoleru, Maria Ștefan, Teodora Ștefan, Maria Alexandra Sucioaia și Iustina Vieru. Vernisajul expoziției a avut loc pe data de 12 martie 2025.

„Este o grădină a florilor, a performanței, a culturii, a iubirii de frumos, o grădină care se încadrează foarte bine în acest mediu al cărții, al bibliotecii, în care ideile, sentimentele, culorile își regăsesc o nouă formă de manifestare în această expoziție, la început de primăvară. Apreciem la superlativ contribuția doamnei

profesoare Cristina Petrariu la actul cultural artistic, la formarea dumneavoastră ca viitori pictori de succes. Îi mulțumim pentru cei 20 de ani de colaborare care confirmă și reconfirmă profesionalismul, excelența în educația artistică și implicarea în viața comunității. Palatul Copiilor din Piatra-Neamț este unul dintre cei mai importanți parteneri ai bibliotecii și ne dorim ca această colaborare să continue în același mod”, a declarat **prof. Mihaela Mereuță, managerul Bibliotecii Județene**.

„Deși sunt nou în lumea artiștilor, pentru că eu provin din lumea sportului, m-am simțit mai mult decât binevenit în colectivul de cadre didactice al Palatului Copiilor. Din momentul în care am pășit ca adult în această instituție, pentru că am fost și eu elev al Palatului Copiilor, am descoperit că nu există lună a anului în care doamna profesoară Cristina Petrariu și elevii săi să nu câștige premii la concursurile naționale și internaționale. Este cel mai bun mod de a recunoaște munca pe care ați depus-o în cadrul acestui cerc etalon. Vă mulțumesc dragi părinți și vă felicit pentru că ați ales ca fiii și fiicele dumneavoastră să urmeze cursurile de pictură. Se vede că a fost o alegere bună și bănuiesc că și dumneavoastră sunteți mulțumiți. Totodată, vreau să mulțumesc doamnei manager Mihaela Mereuță, pentru această colaborare extrem de fructuoasă”, a menționat

prof. Ovidiu Țoc, directorul Palatului Copiilor.

„Așa cum în armată sunt corpuri de elită, aveți în față corpul de elită al artiștilor de la Cercul de Pictură II de la Palatul Copiilor, cerc pe care îl coordonez de 20 de ani. Mulți dintre cei 30 de participanți, cu vârste cuprinse între 12-18 ani, au mai făcut parte din grădinile secrete anterioare. De asemenea, majoritatea sunt și membri ai Asociației Culturale pe care o conduc, în cadrul căreia, precum bine știți, dezvoltăm o multitudine de proiecte artistice interesante, dedicate copiilor și dezvoltării acestora. Îi felicit și le mulțumesc tuturor celor care expun și le urez succes, răbdare și inspirație și pe viitor. Mulțumirile noastre speciale le adresăm doamnei profesoare Mihaela Mereuță, managerul Bibliotecii Județene, și domnului profesor Ovidiu Țoc, directorul Palatului Copiilor, care, de fiecare dată, ne sprijină în derularea proiectelor noastre”, a mai spus **prof. Cristina Petrariu**.

Unul dintre cele mai importante proiecte culturale inițiate de Asociația Culturală „Arte.Ro” este Concursul Internațional de Arte Plastice pentru copii și tineri „Piatra-Neamț Creativ”, ajuns la ediția a VIII-a.

Violeta MOȘU

Prof. Mihaela Mereuță, managerul Bibliotecii Județene și prof. Ovidiu Țoc, directorul Palatului Copiilor

O 1. **PHILIPPIDE, Alexandru A.** (1 apr. 1900 - 8 febr. 1979) – **125** de ani de la nașterea scriitorului;
02. **ANDERSEN, Hans Christian** (2 apr. 1805 - 4 aug. 1875) – **220** ani de la nașterea scriitorului danez;
02. **PONI, Petru** (4 ian. 1841 - 2 apr. 1925) – **100** ani de la moartea omului de știință;
02. **ZOLA, Emile** (2 apr. 1840 - 29 sept. 1902) – **185** de ani

de la nașterea scriitorului francez;
05. **PURCĂRETE, Silviu** (5 apr. 1950) – **75** de ani de la nașterea regizorului;

22. **ISTRATI, Panait** (22

aug. 1884 - 16 apr. 1935) – **90** ani de la moartea prozatorului;
13. **LA FONTAINE, Jean de** (8 iul. 1621 - 13 apr. 1695) – **330** de ani de la moartea fabulistului francez;

17. **PILLAT, Ion** (31 mart. 1891 - 17 apr. 1945) – **80** de ani de la moartea poetului;

17. **VINEA, Ion** (17 apr. 1895 - 6 iul. 1964) – **130** de ani de

la nașterea scriitorului;
21. **TWAIN, Mark** (30 nov. 1835 - 21 apr. 1910) – **115** ani de la moartea scriitorului american;

22. **MICLE, Veronica** (22 apr. 1850 - 3 aug. 1889) – **175** ani

de la nașterea poetei;
25. **TASSO, Torquato** (11 mart. 1544 - 25 apr. 1595) – **430** de ani de la moartea poetului italian;

29. **GYR, Radu** (2 mart. 1905 - 29 apr. 1975) – **50** ani de la moartea poetului;

30. **LEHAR, Franz** (30 apr. 1870 - 28 oct. 1948) – **155** de ani de la nașterea compozitorului.

Red.

CALENDAR – aprilie 2025

Profesorul George Grigorică, un model de excelență

Profesorul de muzică George Grigorică a fost un creator de valori culturale. Inspector de specialitate la ISJ Neamț, membru al Uniunii Compozitorilor din România, un excelent artist cu har, care știa cum să îndrume, știa ce să dea coriștilor ca să poată deveni ei înșiși artiști, acesta s-a bucurat de aprecierea unanimă a tuturor celor care l-au cunoscut. Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț l-a omagiat pe 14 februarie 2025, în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Neamț, Sindicatul Învățământ Neamț, Colegiul Național „Petru Rareș”, Liceul de Arte „Victor Brauner”, Colegiul Național Pedagogic „Gheorghe Asachi” și Școlile Gimnaziale nr. 5 și 8 (27) Piatra-Neamț, în cadrul Proiectului „Să cunoaștem istoria județului prin memoria comunității”.

Moderatoarea manifestării a fost prof. Mihaela Mereuță, managerul Bibliotecii Județene.

„George Grigorică a fost un profesor de renume, unul dintre ctitorii școlii muzicale nemțene. Un creator, un organizator și educator de mare talent. A fost un mare profesor și prin calitatea de a împărtăși elevilor, coriștilor, din bogatele sale cunoștințe, în dorința de a le dezvolta educația muzicală. Ne bucurăm foarte mult că la această evocare este prezentă și fiica sa, doamna Cozeta Grigorică”, a spus **prof. Mihaela Mereuță**, managerul Bibliotecii Județene.

„George Grigorică a fost mentorul meu. A scris versurile și muzica imnului liceului *Petru Rareș*, a fost și pictor, unele dintre lucrările sale putând fi admirate în sălile acestei importante instituții de învățământ. L-am îndrăgit mult,

chiar dacă era extrem de exigent și nu se abătea un dram de la principiile sale. Era de o corectitudine exagerată, nu cred că am mai întâlnit pe altcineva de o asemenea purtare corectă. N-a fost niciodată un infatuat, niciodată un avut, singura sa avere a fost bogăția sufletului său” – **prof. Silvia Vais**.

„Era știut de toată lumea: cel mai bun la ansamblul coral era George Grigorică, iar la orchestră, Theodor Macarie. În acei ani exista o intensă și permanentă activitate corală, fiecare școală, fiecare fabrică sau instituție de cultură având un cor. De numele său se leagă o frumoasă și

cântecului, înobilarea sufletului și minții prin arta corală, iată moștenirea pe care ne-a lăsat-o” – **conf. univ. dr. Radu Oțel**.

„Sunt absolventă a ultimei serii de cinci ani la clasa de învățători de la Liceul Pedagogic și nu pot să nu aduc aici, în fața dumneavoastră, chipul dragului nostru profesor cu care noi am studiat disciplina Dirijat și repertoriu, era o disciplină care nu se mai regăsește astăzi în proiectul planului-cadru, nici măcar la liceele pedagogice. Într-o societate atât de impregnată de absurda atenție spre mediocritate și non-valoare, inițiativa Bibliotecii Județene de a organiza această

evocare reprezintă un demers lăudabil ce își propune cinstirea nu doar a unui grup restrâns de valori individuale, ci promovarea unui model de excelență, o recunoaștere publică a valorii autentice, a performanței susținută de pasiune, muncă și dăruire. Școala nemțeană a avut privilegiul de a deține un important patrimoniu pedagogic desăvârșit prin astfel de modele despre care vorbim astăzi, dascăli ce și-au purtat cu demnitate plăcută povara a Luminii, a învățaturii,

a devenirii. George Grigorică era un profesor ce astăzi numim de tip constructivist, un profesor care nu numai că deținea o pregătire exem-

plară din punct de vedere profesional, ci era un profesor care transmitea elevilor parte din sufletul său sensibil, parte din eleganța, capacitatea empatică și din abilitatea socială pe care le avea. Ce am învățat noi de la profesorul George Grigorică? Lucruri alese. În primul rând, că e foarte important ca un viitor dascăl să fie implicat, să fie empatic, să poată să cunoască și să găsească sensibilitatea din sufletul fiecărei copil și să o cultive prin studiu” – **înv. Gabriela Grigore, secretarul general al Sindicatului Învățământ Neamț**.

„Pentru mine, a fost omul care tot timpul a știut ce are de făcut. Punctual, tot timpul pregătit și cu mare dragoste pentru copii și cu o și mai mare dragoste pentru muzică. Cred că Dumnezeu său a fost muzica și Dumnezeu l-a ajutat ca noi să ne bucurăm de ceea ce a realizat. Am aflat târziu că a dispărut dintre noi și atunci m-am gândit că, într-o zi, la Liceul „Victor Brauner”, o să-l comemorăm așa că, în acest moment, gândul meu este îndeplinit la modul superlativ de Biblioteca Județeană” – **prof. Mihăiță Albu**.

„Mă gătuie puțin emoția, pentru că rar ne este dat să asistăm la omagierea unui profesor de muzică. Profesorul George Grigorică mi-a marcat începutul carierei mele didactice, făcându-mi prima inspecție. A susținut întotdeauna că profesorul de muzică trebuie să se facă respectat în școală. Mi-a rămas întipărit acest sfat și m-am străduit să-l respect” – **prof. Eugenia Tiugea, dirijorul Coralei „Bazil Anastasescu” Târgu Neamț**.

(N. R. – *Detalii despre evocarea „George Grigorică – profesorul și dirijorul cu har” despre viața și activitatea acestei personalități, în Revista „Apostolul” nr. 280, pag. 23, febr. 2025*)

Violeta MOȘU

Prof. Mihăiță Albu, înv. Gabriela Grigore

prestigioasă activitate muzicală, prin succesele și aprecierile elogiase raportate ulterior la nivel național. Dragostea de oameni, acea rostire îmbinată a versului și

British Council

Comunicat de Presă
București, 3 martie 2025

Programul **Circular Catalysts**, o inițiativă a **British Council** realizată în parteneriat cu **Institutul Cultural Român**, se întoarce în România cu redeschiderea expoziției sale documentare la **Muzeul de Istorie și Etnografie Târgu-Neamț**, în perioada 7 martie – 11 mai 2025. Expoziția dezvăluie rezultatele unor colaborări remarcabile între designeri, artiști și meșteșugari din România și Marea Britanie, invitând publicul să exploreze noi perspective asupra practicilor și proceselor de producție sustenabile.

Inspirat de legătura profundă dintre oameni și resursele naturale din zonele rurale din România, **Circular Catalysts** a invitat, în 2023, cinci artiști și designeri britanici să exploreze această temă prin rezidențe creative alături de organizații locale.

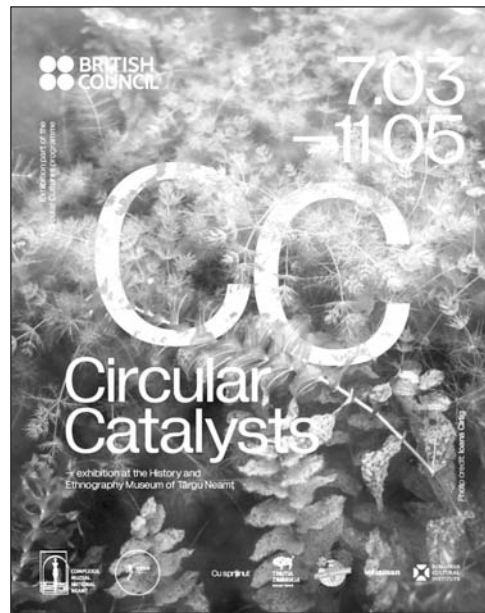
Rezultatele acestor rezidențe au fost reunite într-o expoziție documentară, prezentată în premieră la **Romanian Design Week 2023**, și ulterior iterată în **Timișoara** – ca parte a programului **Timișoara 2023 – Capitală Culturală Europeană**, precum și în **Marea Britanie** – în **Londra**, **Birmingham** și **Manchester**.

La **Londra**, evenimentele **Circular Catalysts** s-au desfășurat în perioada **6-19 noiembrie 2023**, la **Institutul Cultural Român**, în cadrul unei delegații oficiale menite să conecteze participanții români la program cu stakeholderi din Marea Britanie, meșteșugari contemporani și lideri ai inițiativelor de design durabil. Ulterior, expoziția a fost prezentată la **Centrala Arts Space din Birmingham** (17 ianuarie – 24 februarie 2024), și la **Consulatul General al României din Manchester** (19 martie – 1 aprilie 2024), continuând să stimuleze dialoguri importante despre practicile de producție sustenabile și meșteșuguri în context internațional.

Expoziția documentară Circular Catalysts, care va putea fi vizitată în această primăvară de publicul din Târgu-Neamț, aduce în prim-plan poveștile acestor rezidențe creative. Vizitatorii vor avea ocazia să exploreze o colecție captivantă de fotografii realizate de

Ioana Cârlig, alături de texte, obiecte și alte mărturii vizuale, care surprind conexiunile dintre rural și urban și subliniază rolul meșteșugurilor locale în promovarea sustenabilității sociale, economice și de mediu.

**Circular Catalysts:
Expoziția revine în
România, la Muzeul
de Istorie și Etnografie
Târgu-Neamț**

„O călătorie prin Cincu, Câmpulung, Delta Dunării și Cluj, alături de cinci designeri, artiști și meșteșugari din UK, împreună cu comunități locale, în căutarea de vechi și noi moduri de a crea în echilibru cu natura.” – Ioana Cârlig, Curator.

Pentru a marca întoarcerea expoziției, vor avea loc la Târgu-Neamț două ateliere din ca-

drul programului de mediere. Acestea vor fi coordonate de **Ioana Cârlig** – Curator și responsabil de documentarea fotografică a Expoziției **Circular Catalysts**, și **Anoushka Cole** – producător și cercetător de materiale din Marea Britanie și participant la programul de rezidențe creative **Circular Catalysts**. (...)

În organizarea expoziției din Târgu-Neamț, **British Council** colaborează cu **Muzeul de Istorie și Etnografie Târgu-Neamț**, prin Dr. Vasile Diaconu și Muzeograf Renata-Gabriela Apetroaie, și **Centrul Educațional de Arte Performative CEVA**, ale căror contribuții valoroase îmbogățesc cu noi perspective locale această inițiativă.

Circular Catalysts este parte din **Circular Cultures**, un program regional multidisciplinar al **British Council** care are ca scop promovarea dialogului în jurul designului circular, explorând subiecte precum schimbările climatice, deșeurile de materiale și culturile de creație. În România, „Circular Catalysts” explorează interconectarea și izolarea sistemelor rurale, urbane și sociale în context local și global. Programul activează diferite tipologii de actori, esențiali pentru dezvoltarea proceselor de placemaking, într-un mod sustenabil: comunitatea, meșteșugarul, satul, pădurea, designerul, căminul, orașul, râul, piața.

Vă invităm să descoperiți expoziția Circular Catalysts la Târgu-Neamț – o incursiune fascinantă în lumea designului colaborativ și a meșteșugului sustenabil.

Deschiderea Expoziției: 7 Martie 2025: Muzeul de Istorie și Etnografie Târgu-Neamț.

Despre British Council: **British Council** este organizația internațională a Marii Britanii pentru relații culturale și oportunități educaționale. Misiunea noastră este de a construi și dezvolta relații de cooperare și înțelegere între locuitorii Marii Britanii și cetățenii altor țări prin artă și cultură, educație și limba engleză. În ultimul an, am ajuns la peste 80 de milioane de oameni prin intermediul activităților noastre și, în același timp, am interacționat cu mai mult de 791 de milioane de oameni online sau direct, prin intermediul diferitelor noastre canale de comunicare. Din anul 1934 suntem o fundație caritabilă, sub patronajul Royal Charter și, totodată, un organism de drept public în Marea Britanie.

British Council

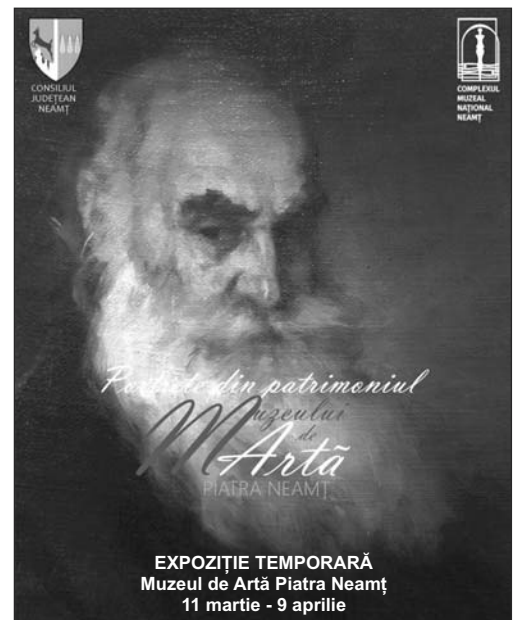
Invitație la expoziția

Portrete din patrimoniul Muzeului de Artă Piatra-Neamț

Complexul Muzeal Național Neamț invită publicul iubitor de artă, la vizitarea expoziției temporare „Portrete din patrimoniul Muzeului de Artă Piatra-Neamț”, prezentă pe simezele muzeului în perioada 11 martie – 9 aprilie 2025.

Expoziția temporară reunește un număr de 25 portrete realizate în tehnica de pictură ulei pe pânză, semnate de maestri ai portretului, **Constantin D. Stahi** (n. 1844, Dobreni, Neamț – d. 1920, Iași) – pictor academist, **Aurel Băeșu** (n. 1896, Fălticeni, Suceava, – d. 1928, Piatra-Neamț) – pictor reprezentant al clasicismului liric moldovean, influențat de realismul tradiționalist al lui Nicolae Grigorescu, **Constantin Isachie Popescu** (n. 1888, Pașcani – d. 1967, București) – pictor postimpresionist și **Ipolit Strâmbulescu** (n. 1871, Baia de Aramă, Mehedinți, – d. 1934, București) – pictor impresionist.

Complexul Muzeal Național Neamț

Antologia revistei „Apostolul” – MICHELANGELO BUONARROTI

Sonetul XXIII

Cu ochii tăi eu văd o molcumă lumină,
pe care, orb, cu ochii mei n-o pot vedea;
cu pașii tăi sarcină port pe umeri, grea,
ce obosit sub zări umblând, mi-a fost străină.

Cu mintea ta mă-ndemn spre ceruri fără nume,
în tine iau ființă gândurile-mi stele,
La bunu-ți plac pălesc și mă-nroșesc de zor,
îngheț la soare, jar mă ia în brume.

În vrerea ta e-obârșia voii mele,
în tine iau ființă gândurile-mi stele,
în duhul tău se nasc cuvintele-mi pe rând.

Prin mine eu ca luna s-ar părea că sunt.
Căci ochiul nostru-n ceruri cu vederea prinde
atâta doar cât soarele în larg aprinde.

Michelangelo BUONARROTI
(Traducere Lucian BLAGA)

În ochii tăi

În ochii tăi frumoși și calmi văzură
setoșii ochi ai mei nu o himeră,
ci pe Acela care ne conferă
doar prin iubire propria-i natură.

De n-ar avea divina Lui măsură,
le-ar place frumusețea efemeră,
dar sufletul nu vrea iluzii, speră
universala frumusețe pură...

Eu zic: pe cel etern nu-l liniștește
ce-i muritor; nici haina străvezie
a timpului, ce-n tâmpile se reflectă.

Trupescul dor ce sufletul zdrobește
iubire nu-i! A noastră-i armonie
atci, și-n cer prin moarte-i mai perfectă.

Eterna formă

Eterna formă, înger de lumină,
dând minții rost și lumii dând onoare,
veni în trupul tău ca-ntr-o-nchisoare,
pentru-a se-ntoarce-apoi la origini.

Dar nu atât făptura ta senină,
cât sufletul m-aprinde cu dogoare,
căci dragostea nu-n lucruri pieritoare,
ci în virtuți speranțele și-animă!

Nu se-ntâplă altfel niciodată
cu ce-i înalt, în harnica natură,
ce se trudește chipul să i-l prindă.

Niciunde Dumnezeu nu mi se-arată
ca-n pământeașca, splendida figură
ce o iubesc, fiindcă-I este-ogîndă!

Michelangelo BUONARROTI
(Din Poezii, traducere de C. D. ZELETIN)

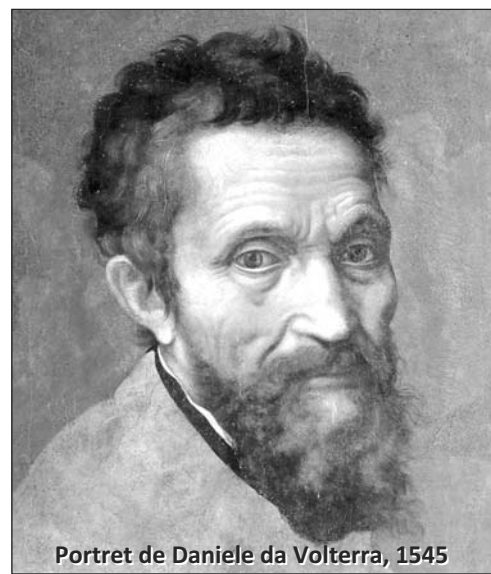
Michelangelo Buonarroti (n. 6 martie 1475, Caprese, Provincia Arezzo – d. 18 februarie 1564, Roma) a fost, alături de Leonardo da Vinci, cel mai important artist în perioada de apogeu a Renașterii italiene. Geniul său renaștivist este deopotrivă oglindit de pictură,

desen, sculptură și arhitectură. A scris și poezii, în special în genul sonetului și madrigalului.

Fără a fi un literat prin definiție și fără a trage cu ochiul la istoria literaturii, Buonarroti a lăsat în urmă mai multe compoziții, scrise conform uzanțelor vremii. Însă versurile lui nu sunt nici armonioase, nici plăcute auzului, în comparație cu cele ale poezilor Francesco Petrarca, Dante Alighieri, Giovanni Boccaccio, Ludovico Ariosto, Lorenzo de' Medici sau Pietro Aretino. Opera lirică a lui Michelangelo este marcată de asprime formală și conceptuală, obscuritate și duritate, care au adus la receptarea negativă a operei sale poetice de către critica vremii.

Sonetele au fost publicate în 1623 de strănepotul său, Michelangelo cel Tânăr, într-o formă deformată: toate pronumele masculine schimbate în formă feminină, spre a ascunde aspectul homoerotic al poemelor. Abia în 1893 au fost restaurate în forma lor originală și traduse în engleză de John Addington Symonds. O admirabilă traducere în limba română a sonetelor – **le Rime** – aparține poetului C.D. Zeletin. Nouă, însă, ne place mai mult Lucian Blaga.

Red.

Portret de Daniele da Volterra, 1545

Istoria orală, parte a istoriei locale și naționale

În ultimele zeci de ani se vorbește tot mai mult de istoria locală, istorie recentă, istorie imediată, istorie orală, microistoria sau de istoria vieții de zi cu zi. Apărută, acum două decenii, ca disciplină nouă în spațiul academic românesc, istoria orală vizează elaborarea, identificarea, colectarea, catalogarea și interpretarea surselor orale cu scopul de a recupera o parte din memoria recentă a societății românești. Are ca obiect de studiu segmentul din trecut care mai face încă parte din prezent, dintr-un prezent care nu a avut încă

destul timp să se istoricizeze, datorită faptului că procesele, actorii și situațiile nu s-au încheiat.

Fiind o istorie trăită, relatată, istoria orală are și o dimensiune civică, focusându-se pe acea parte din istoria contemporană ce oferă posibilitatea interviuării martorilor oculari sau a urmașilor acestora. Astfel, ca istorie trăită, ea poate avea și o doză de subiectivism.

La istorie, ca și în cazul celorlalte discipline socio-umane, metodele pot fi clasificate după diverse criterii: raportul față de timp, numărul unităților sociale

luate în studiu, reactivitatea, locul ocupat în procesul investigației empirice etc.

Din punctul de vedere al timpului în care metodele au fost utilizate, le putem împărți în: metode clasice (tradiționale) și metode moderne. Dintre metodele moderne, interviul structurat cu diverși contemporani ai evenimentelor istorice, observația participativă, studierea bazelor de date disponibile în sistemul online (internet), studiul articolelor din presă etc. sunt utilizate în cazul istoriei orale.

Dintre metodele de cercetare

considerate creative, neconvenționale, subliniez: metoda detaliilor, metoda reziduurilor, dezordinea experimentală, matricea de descompunere, metoda diagrafică (a prezentării sau a reprezentării), a trasării/marcării, metoda avocatului, a incompetenței ș.a.m.d. Cu siguranță că am putea realiza și alte clasificări, în funcție de diverse alte criterii (metode generale, speciale, interdisciplinare etc.).

Una dintre metodele de bază ale istoriei orale/locale este interviul care ne oferă povestea vieții persoanelor așa cum acestea au

Congresul al VIII – lea al Federației Sindicale a Educației și Științei

(urmare din pag. 3)

Salariile din sectorul educației au crescut, ele rămân, totuși, neatractive în contextul inflației și a diminuării capacității de cum-părare.

Pentru a obține majorarea veniturilor, FSEȘ a înaintat propu-neri către autorități pentru modificarea Legii nr. 270/2018, vizând majorarea veniturilor salariaților din educație. Aceste propuneri au fost în mare parte acceptate, având ca scop creșterea sporurilor și a ajutoarelor materiale.

Totuși, principala revendicare salarială înaintată de FSEȘ, și anume – a aduce valoarea salariului mediu din educație și cercetare la valoarea salariului mediu din economia națională – rămâne în agendă pentru următorii cinci ani. Pentru aceasta e necesară, la ora actuală, majorarea sa-lariile din învățământ cu cel puțin 20%.

FSEȘ a avansat propuneri către auto-rități care au dus la modificări legislative menite să combată violența, inclusiv cea fizică, asupra perso-nalului din învățământ. Aceste propuneri s-au con-cretizat în adoptarea Legii nr. 108/2024, care a întărit dreptul la asistență psiholo-gică pentru perso-nalul didactic în caz de violență și a introdus sancțiuni pentru aba-terile disciplinare ale elevilor (art. 137 prim din Codul edu-cației nr. 152/2014).

FSEȘ a contri-buit la modificarea

Ana Cimpoeșu și Maria Tichisan

Codului muncii nr. 154/2003 și a Legii sindicatelor nr. 1129/2000, ob-ținând reglementări mai favorabile pentru salariați, inclusiv stabilirea de zile nelucrătoare și îmbunătățirea con-dițiilor de concediu.

„În fața tuturor provocărilor, so-lidaritatea rămâne arma noastră cea mai puternică. Știm că drumul către un sistem educațional și științific rez-ilient este presărat cu obstacole: de la resurse limitate la necesitatea ur-gentă de a ne adapta la dinamica glo-bală. Ne reafirmăm angajamentul de a lupta pentru condiții de muncă și sa-larii decente, pentru securitatea profes-ională și respectul cuvenit oferit cadrelor didactice și cercetătorilor. Prin solidaritate și colaborare, putem transforma provocările în oportu-nități, în unitate, puterea noastră este de neclintit”, a subliniat Ghenadie Donos.

Mai multe informații, detaliate, despre realizările centrului sindical național-ramural în perioada de referință le puteți accesa pe pagina web a FSEȘ și pe pagina de Facebook a FSEȘ.

În calitate de președinte al FSEȘ, pentru următorii 5 ani, a fost reales Ghenadie Donos, iar în calitate de vicepreședintă a FSEȘ a fost realeasă Nadejda Lavric. De asemenea, delegații la Congres au ales componența Consiliului General al FSEȘ și a Comisiei de cenzori a FSEȘ.

Congresul al VIII-lea al Federației Sindicale a Educației și Științei din Republica Moldova a stabilit un șir de priorități strategice de acțiune ale Federației în anii 2025-2030 focusate pe următoarele domenii de ac-tivitate: management sindical, educație și (in)formare sindicală, partene-riat social, drepturi sindicale și de muncă, tineretul în sindicat, relații internaționale, management financiar.

Mai multe informații despre subiectele abordate în cadrul Congre-sului al VIII-lea al Federației Sindicale a Educației și Științei, le puteți accesa pe pagina web a federației și pe pagina de Facebook a FSEȘ.

(N. R. – Comunicat oficial. Text prescurtat)

Istoria orală, parte a istoriei locale și naționale

trăit-o și au simțit-o. Aceasta va contribui la co-lectarea unor informații în timp real, necesare scrierii istoriei contemporane.

Tot în cadrul istoriei locale, consider că putem folosi principiul Inducție – dedu-cere. Inducția este un studiu de la singular la general, iar deducția – de la general la particular, la sin-gular. Prin investigarea faptelor și aplicarea unor concepte cunos-cute se pot explica acele fapte. Trecând de la particular la gene-ral, se pot concluziona anumite evenimente derulate la scara isto-rii.

Studiul istoriei orale presu-pune utilizarea tehnicilor de inter-views ca mijloc de cercetare și cunoaștere a trecutului recent al unei persoane, familii, grup, al unei comunități locale etc.

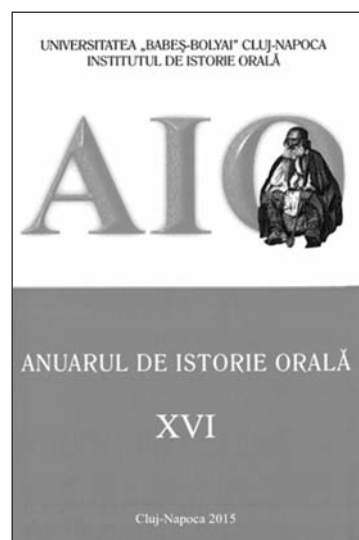
Cele trei tipuri de cercetare (descriptivă, explicativă și explo-ratorie) sunt utilizate pentru a putea obține o imagine de ansam-blu a unui eveniment/fenomen istoric local sau desfășurat la scară largă. Ca studiu preliminar (de cu-legere a informațiilor), într-un pro-iect complex de documentare științifică, cercetarea descriptivă este utilizată pentru cunoașterea sistemelor și proceselor sociale, utilizându-se, în principal, întrebări de genul „Cine?” și „Ce?”.

Cercetarea explicativă lămu-rește relațiile sociale, având ca scop valorificarea acestora pentru formularea sau reformularea teo-riilor. Acest tip de cercetare se ba-zează pe culegerea datelor (informațiilor) prin experiment, studiu de caz sau o cercetare isto-rică, unde întrebările de studiu sunt „Cum?” și „De ce?”, aseme-

nea întrebări având de a face cu legături operaționale ce trebuie depistate înapoi în timp, mai degrabă decât cu simpla lor frecvență sau incidență. Cercetarea exploratorie are ca scop dezvoltarea de ipoteze pertinente pentru continuarea in-vestigațiilor, bazându-se pe aflarea răspunsurilor la întrebările „Ce?”, „Cine?”, „Cât?”, „Unde?” Pentru aceste întrebări sunt recomandate sondajul și analiza de arhivă.

Studiul de caz utilizat în stu-dierea istoriei orale, atrage atenția asupra unor realități de ordin social și cultural, dezvoltând simțul civic. Totodată, lucrul în echipă va dez-volta creativitatea și spiritul orga-nizatoric, toleranța și acceptarea opiniilor celui alt.

Cu ajutorul istoriei orale au fost abordate aspectele cele mai banale ale vieții cotidiene, de la comportamentele familiale, la ges-

turile meșterului artizan sau ale bu-cătăresei, trecând prin obiceiuri, ri-tualuri, sărbători și rețele sociale.

Prof. dr. Mihai FLOROIA

Experiențe inovatoare prin Erasmus+ la Școala Postliceală Sanitară Piatra-Neamț

Două cadre didactice de la Școala Postliceală Sanitară Piatra-Neamț au participat în calitate de beneficiare ale proiectului Erasmus+ 2023-1-R001-KA121-VET-000128115, în perioada 10-14 februarie 2025, la cursul de formare profesională *Future Classroom Lab*, desfășurat la Phoenix Training Center din Istanbul.

Prin participarea la acest curs, alături de cursanți din Portugalia, Italia, Croația și Turcia, formabilii au dobândit capacitatea de a implementa și gestiona instrumente digitale avansate într-un cadru educațional în scopul îmbunătățirii rezultatelor învățării. Au învățat cum să integreze table interactive, realitatea virtuală (VR), realitatea augmentată (AR) și sisteme de management al învățării în strategiile de predare. Aceasta include selectarea instrumentelor digitale adecvate pentru diferite nevoi pedagogice, depanarea problemelor și stimularea angajamentului elevilor prin conținuturi interactive.

Dintre obiectivele vizate la această formare profesională, putem menționa: integrarea noilor tehnologii în educație; abilitatea de a interpreta, exprima și crea în mod eficient conținuturi în diverse formate; dezvoltarea unor conținuturi digitale interactive; crearea scenariilor de învățare care încurajează analiza critică; utilizarea de software și instrumente educaționale; proiectarea planurilor de lecție îmbunătățite cu tehnologia digitală; înțelegerea importanței competențelor secolului XXI și modul în care acestea se aliniază la noile paradigme educaționale; gestionarea tehnologiilor de învățare interactive.

Ca abilități conexe dobândite pot fi enumerate: promovarea utilizării responsabile a resurselor digitale; confidențialitatea și securitatea practicii predării on-line; îndrumarea elevilor în evaluarea critică a conținutului digital; utilizarea instrumentelor digitale pentru urmărirea și evaluarea progresului școlar; utilizarea schimburilor virtuale pentru a explora narațiunile culturale; explorarea potențialului inteligenței artificiale

(IA) în îmbunătățirea predării și învățării; informații despre cele șase domenii distincte de învățare și implementarea lor practică; explorarea practicilor Maker Education, tehnicilor de gamification și activitățile STEM/STEAM.

Pe lângă teoria și aplicațiile specifice, beneficiarii au vizitat Bayrampaşa Okyanus Koleji, școală în cadrul căreia au observat practicile de predare inovatoare într-un cadru real.

Participarea la proiectul Erasmus+ „Future Classroom Lab” a fost o experiență extraordinară și extrem de valoroasă pentru mine. Am fost impresionată de modul în care acest proiect a reușit să îmbine perfect educația, inovația și colaborarea; a avut un impact profund asupra dezvoltării mele personale și profesionale. Această experiență mi-a oferit oportunitatea de a învăța, de a mă conecta cu oameni din diverse culturi și de a-mi depăși limita într-un mod plăcut și mi-a lăsat o amprentă puternică atât pe plan personal, cât și profesional, a declarat doamna profesor pentru instruire practică, Ana-Simona Irimia.

Referitor la schimburile informaționale de cunoștințe și dezvoltarea de abilități, doamna **maistru instructor Mihaela Rotariu** a subliniat: *Proiectul Erasmus+ mi-a oferit acces la resursele educaționale valoroase și la workshop-uri interactive, care m-au ajutat să-mi dezvolt competențele într-un mod practic și inovativ. Mi-a plăcut în mod special abordarea orientată spre învățarea prin experiență, care mă motivează să mă implic activ și să îmi expun cunoștințele și abilitățile în decorul didactic.*

Instrumentul bazat pe web (Future Classroom Toolkit/Learning Designer) îi ajută pe

profesori să creeze activități de învățare eficiente pentru a sprijini elevii să-și atingă obiectivele propuse și totodată, le prezintă modul în care tehnologiile pot avea un efect transformator asupra proceselor de formare socio-profesională.

Cu siguranță că noile achiziții ale participanților școlii noastre în domeniul competențelor digitale specifice vor fi utilizate în cadrul orelor de specialitate, atât la nursing cât și în stagiile de pregătire practică, elevii, în calitate de viitori asistenți medicali, fiind adevărații beneficiari.

Tot în cadrul aceluiași proiect Erasmus+ 2023-1-R001-KA121-VET-000128115 vor mai avea loc patru mobilități ale cadrelor didactice în perioada 05-09 mai 2025 (St. Julian's, Malta), respectiv 12-16 mai 2025 (Budapesta). Acestea se adaugă mobilităților de stagiu clinic ale celor 16 elevi din anii I – III de studiu, desfășurate în perioada aprilie-mai 2024, în Spania.

Proiectul Erasmus+ 2023-1-R001-KA121-VET-000128115 este cel de-al cincilea proiect de acest tip implementat și coordonat de către unitatea noastră de învățământ.

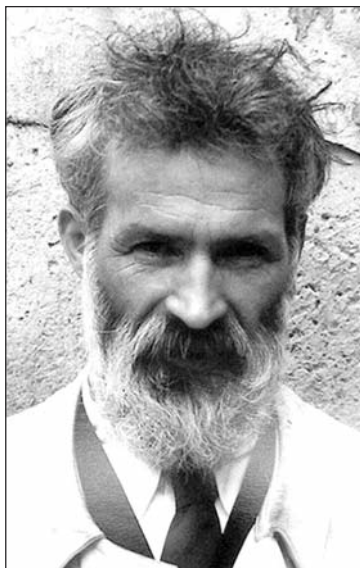
Prof. dr. Mihai FLOROALA

Ziua Națională Constantin Brâncuși sărbătorită la Biblioteca Județeană

Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț a sărbătorit Ziua Națională Constantin Brâncuși, pe 19 februarie 2025, marcând împlinirea a 149 de ani de la nașterea marelui sculptor, unul dintre cei mai cunoscuți din întreaga lume.

O expoziție de publicații dedicată vieții și operei lui Constantin Brâncuși (n. 19 februarie 1876, Hobița, Gorj, România, d. 16 martie 1957, Paris, Franța) a întâmpinat utilizatorii în holul de intrare al bibliotecii cu albume, monografii și ediții critice, în organizarea Secției carte de artă, multimedia „Victor Brauner”.

De asemenea, la Filiala de Carte străină a fost organizat un ate-

lier de documentare și reprezentare artistică, având ca temă sursele de inspirație ale artei lui Brâncuși, la care au participat elevi de la Liceul de Arte „Victor Brauner” Piatra-Neamț, coordonați de prof. Corina Dănilă. Inspirați de cuvintele celebre ale lui Brâncuși „eu nu creez păsări, ci zboruri”, în cadrul atelierului „elevii au învățat să simplifice forma, să o interpreteze și să o folosească în compoziții artistice decorative”, după cum a explicat prof. Corina Dănilă.

Materialul tematic de prezentare, studiu și lectură prezent în cadrul activităților a fost selectat din colecțiile Secției Carte de artă, multimedia „Victor Brauner” și ale Compartimentului Colecții speciale, fondului documentar „G.T. Kirileanu”.

În același timp, Biblioteca a pus la dispoziția doritorilor o gamă diversă de publicații (studii, albume, monografii, eseuri, critică de artă) despre viața și arta lui Constantin Brâncuși, însumând 162 de titluri, care pot fi regăsite în catalogul online.

„Ziua Brâncuși” a fost adoptată ca sărbătoare națională prin Legea nr. 305/2015.

„Constantin Brâncuși a absorbit și sintetizat în sculptura sa tot ceea ce epoca putea oferi în materie de cultură vizuală. Alături de elementele arhaice, medievale, folclorice, românești sau africane sau tot atât de bine

Rolul inteligențelor multiple în creșterea performanțelor școlare ale elevilor

Nu e nevoie să știm cât de inteligentă este o persoană, ci, mai degrabă, este util să știm ce tipuri de inteligență posedă persoana respectivă.

Mary Meeker

” Inteligența – așa cum arăta Gardner în 1988, este capacitatea de a rezolva probleme sau de a crea produse la modă, care sunt valoroase într-una sau mai multe setări culturale”.

Teoria Inteligențelor Multiple cuprinde următoarele concluzii:

- Inteligența nu e o trăsătură în-născută care domină celelalte abilități pe care le au elevii;

- Rezultatele cercetării lui Gardner sugerează faptul că inteligența e localizată pe diferite zone ale creierului care sunt conectate între ele, se susțin una pe alta, dar nu pot funcționa și independent dacă e nevoie. Se pot dezvolta în condiții optime de mediu de-a lungul vieții.

Scopul Teoriei Inteligențelor Multiple este: „Fiecare copil ar trebui să fie capabil să se dezvolte la maximum de capacitate în conformitate cu potențialul propriu”.

Fiecare educator a observat cât de diferite sunt comportamentele elevilor la clasă. Dar poate că nu întotdeauna dascălul a știut să-și raccineze predarea la nevoile, interesele și profilul de inteligență al elevilor.

Teoria Inteligențelor Multiple ne ajută să schimbăm modul în care lucrăm cu elevii, ne ajută să înțelegem faptul că elevii pot fi deștepți în diferite feluri și ne instrumentează în a-i ajuta să evolueze în mod diferit.

Howard Gardner, autorul Teoriei Inteligențelor Multiple, arăta: „Este de cea mai mare importanță să recunoaștem și să dezvoltăm toată diversitatea de inteligențe umane și toate combinațiile de inteligențe.

Dacă recunoaștem acest lucru, cred că vom avea cel puțin o mai bună șansă de a ne ocupa în mod adecvat de problemele pe care le întâmpinăm în viață.”

Această teorie subliniază faptul că fiecare om are mai multe tipuri de inteligență: inteligență verbal-lingvistică, logico-matematică, muzical-ritmică, corporal-kinestezică, vizual-spațială, intra și interpersonală, naturalistă.

Pedagogia Inteligențelor Multiple implică faptul că profesorii pot să predea și să evalueze în mod diferit pe baza forței și a slăbiciunii intelectuale ale indivizilor. Își pot structura activitățile de învățare în jurul perspectivei multiple de rezolvare a unei probleme prin folosirea diferitelor tipuri de inteligențe.

Misiunea profesorilor este de a dezvolta strategii de predare care să permită elevilor să își demonstreze modalitățile multiple de a înțelege și valoriza propria lor unicitate.

Modalitățile (oportunitățile) prin care educatorii pot folosi Teoria Inteligențelor Multiple sunt:

1. Cunoașterea profilului de inteligență al elevilor pentru cultivarea potențialului bio-psiologic al fiecărui elev;

2. Examinarea strategiei proprii de instruire din perspectiva diferențelor de potențial uman;

3. Contribuția la instruirea diferențiată a elevilor în conformitate cu profilul lor de inteligențe.

În primul rând, sarcina educatorului este recunoașterea diferitelor tipuri de inteligențe, fiind atenți la noi înșine și la cei din jur.

Cunoscând profilul de inteligență al elevilor, cunoscând înclinațiile, talentele, „inteligențele” acestora, educatorul poate contribui la stimularea și dezvoltarea acestora.

Astfel, pentru un elev care manifestă inteligență verbal-lingvistică, zona de intervenție va fi prin: cărți, casete, jurnal, dialoguri, dez-

bateri, motivul fiind a folosi limbaje și cuvinte diferite pentru a explica un înțeles.

Zona de intervenție pentru un elev care manifestă inteligență logico-matematică va fi prin materiale cu care să experimenteze, materiale științifice/de laborator, prin excursii la muzeul de științe, pentru a aborda problemele logice.

Cel care manifestă inteligență vizual-spațială va avea ca zonă de

intervenție: imagini, diapozitive, filme, jocuri, LEGO, puzzle, labirinturi, jocuri de imaginație, pentru a percepe lumea vizuală și spațială corect.

Elevul care manifestă inteligență muzical-ritmică trebuie să meargă la concertele, să cânte la instrumente muzicale, să aibă ore de muzică, timp de cântat, pentru a dezvolta sensibilitatea la sunetele din mediul înconjurător și la tipurile de ritm, nivelul sunetului și al timbrului.

Tot mai mult acces la natură, ocazii de a lucra cu animale, instrumente de investigare a naturii trebuie să aibă cel care manifestă o inteligență naturalistă.

Pentru elevul cu inteligență corporal-kinestezică este necesară multă mișcare, sport, jocuri, ocazii de a construi, pentru a stimula mobilitatea.

De mulți prieteni, multe întâlniri, de activități de grup, în comunitate, are nevoie cel care manifestă

inteligență interpersonală, motivul fiind dezvoltarea sensibilității la sentimentele celorlalți, interacțiunea eficientă cu ceilalți.

Zona de intervenție asupra celui ce manifestă inteligență interpersonală constă în: proiecte individuale, opțiuni, locuri secrete, singurătate, având motiv dezvoltarea capacității de autocunoaștere.

A doua oportunitate este examinarea strategiei proprii de instruire.

Așa cum considera și Th. Armstrong, înainte de a aplica un model de învățare în clasă, educatorul trebuie să îl aplice asupra propriei persoane. Determinarea propriului profil de inteligență ne ajută să identificăm căile prin care reușim să rezolvăm probleme mai ușor și pentru ce fel de activități să nu angajăm o miză prea mare.

Odată ce știm mai multe lucruri despre propriul profil de inteligență, opțiunile individuale în proiectarea și realizarea lecției pot avea un impact mai mare asupra elevilor.

Dacă putem mobiliza spectrul de abilități umane, nu numai că ne vom simți mai competenți, dar și mai aproape de marea comunitate a celor care lucrează corect spre binele personal și al celorlalți.

(continuare în numărul viitor)

Profesor Gabriela MACSIM
Școala Gimnazială, Comuna Văleni, Județul Neamț

Bibliografie:

Mihaela Păiși Lăzărescu, *Metodologia cercetării științifice în învățământul primar și preșcolar*, Ed. Paralela 45, 2011;

Mihai Golu, *Fundamentele psihologiei*, Ed. Fundației România de Măine, Buc., 2004.

Rubrică coordonată de prof. dr. Elena-Roxana IRINA – CCD Neamț

Ziua Națională Constantin Brâncuși sărbătorită la Biblioteca Județeană

e xtrem orientale – un veritabil program universalist – au fost identificate ecouri sau atitudini care țin de mișcările novatoare ale începutului de secol cu care a fost contemporan, fără a face parte propriu-zis din diversele grupări care le susțineau. (...)

Recunoașterea sa universală se datorează nu doar operei, ci și modelului existențial pe care l-a construit, la antipodul «artistului blestemat» care prevalează în tipologia modernității. Un rol important în acest proces a revenit atelierului conceput ca operă de artă, în

care temele sale etice și estetice puteau fi experimentate pe viu de vizitatorii deveniți tot mai numeroși odată cu consolidarea reputației sale. Oază de seninătate în mijlocul Parisului, insulă, templu, cum a fost descris, în care oficia, atelierul opera în mic efectul terapeutic pe care el îl atribuia artei. Arta trebuia să aducă bucurie oamenilor”, se precizează în „Dicționarul sculptorilor din România. Secolele XIX–XX” coordonat de Ioana Vlasiu.

Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț

Oportunități de formare pentru elevii și profesorii Liceului Tehnologic „Vasile Sav” prin Programul Erasmus+

Liceul Tehnologic „Vasile Sav” din Roman este beneficiarul proiectului de Acreditare Erasmus VET cu nr. 2023-1-RO01-KA120-VET-000191627 iar în perioada 01.06.2024-31.08.2025 se implementează **Planul Erasmus** al primului an de acreditare - Proiectul nr. 2024-1-RO01-KA121-000204814.

Proiectul se adresează elevilor de clasa a 10-a de liceu și școală profesională de la cele 4 domenii existente: informatică, electronică și automatizări, electric și mecanic. În proiect sunt prevăzute și mobilități de tip Job shadowing pentru cadrele didactice din categoria VET respectiv pentru domeniul management.

Planul Erasmus pentru primul an de acreditare este orientat spre a oferi beneficiarilor o alternativă unică de instruire practică la standarde Europene în companii din străinătate, pentru a crește calitatea formării pro-

- Pregătirea participanților pentru mobilitate
- Desfășurarea mobilităților
- Follow-up și raportare.

Ca activități transversale: management proiect, publicitate, diseminare.

Până în prezent a avut loc campania de informare, recrutarea și selecția participanților elevi și a început programul de pregătire al elevilor.

Lansarea proiectului a demarat printr-o largă campanie de informare și prezentare la orele de dirigință ale claselor eligibile, în ședințele cu părinții organizate de diriginți, la lectoratul cu părinții pe liceu, în Consiliul de Administrație și în Consiliile profesionale, în lunile septembrie și octombrie 2024. Pe site-ul liceului au fost publicate anunțurile de selecție elevi pentru fiecare domeniu în parte cât și anunțul pentru selecția profesorilor.

Selecția participanților elevi s-a desfășurat după cum urmează: în perioada 14-17.10.2024 au fost evaluate dosarele de candidatură, în perioada 21.10-25.10.2024 au avut loc probele scrise, cele practice și proba de interviu la limba engleză, pe 07.11.2024 au fost afișate rezultatele finale. Activitatea de selecție a fost destul de amplă având în vedere că s-au înscris 79 de elevi și au fost selectați 32: 6 elevi de la matematică-informatică, 14 elevi de la electronică și automatizări, câte 6 elevi de la domeniile electric și mecanică.

Echipa de implementare compusă din: director, prof. Lezeu Alexandru, prof. Buhai Ilenuța, prof. Vlăduț Lăcrămioara, prof. Ploșniță Lăcrămioara, prof. Leancă Paula și ec. Samson Carmen-Vaniușă a beneficiat de sprijinul diriginților claselor a X-a și de suportul colegilor implicați în selecție – membri cu diverse roluri, evaluatori, profesori asistenți.

Pregătirea elevilor pentru mobilitate a început pe 20 ianuarie 2025 și se va încheia pe 9 aprilie 2025 prin ședința finală cu părinții și elevii selectați. Graficul de pregătire are 15 ore de pregătire pedagogică generală (incluzând și ore de managementul riscului), 10 ore de pregătire culturală, 50 de ore de pregătire la limba engleză (20 de ore față în față cu profesor de engleză și 30 de ore pe platforma OLS).

Proiectul Erasmus+ implementat de Liceul Tehnologic „Vasile Sav” oferă **oportunități unice de dezvoltare profesională și personală**, facilitând integrarea elevilor pe piața muncii și îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice. Acesta este un pas important spre **formarea unei generații de profesioniști pregătiți pentru cerințele pieței europene!**

Adrese utile:

www.vasilesav.ro

<https://sites.google.com/view/acreditarevetlts>

<https://www.facebook.com/profile.php?id=61564919024895&is>

A consemnat Echipa de implementare proiect de la Liceul Tehnologic „Vasile Sav” din Roman

„Finanțat de Uniunea Europeană. Punctele de vedere și opiniile exprimate aparțin, însă, exclusiv autorului (autorilor) și nu reflectă neapărat punctele de vedere și opiniile Uniunii Europene sau ale ANPCDEFP. Nici Uniunea Europeană și nici ANPCDEFP nu pot fi considerate răspunzătoare pentru acestea”.

fesionale inițiale, șanse sporite în carieră și de integrare socio-profesională în diferite medii și urmărește realizarea următoarelor obiective:

O1. Dezvoltarea de competențe profesionale inițiale pentru 32 de elevi, clasa a X-a, din toate profilurile liceului, prin participarea la stagii de practică în UE sau în alte țări afiliate Programului Erasmus+.

O2. Îmbunătățirea strategiilor didactice specifice domeniului VET pentru 3 cadre didactice prin participare la programe de formare europene și schimburi de bune practici cu instituții partenere din UE sau din alte țări afiliate Programului Erasmus+.

Experiențe internaționale pentru elevi și profesori

Mobilitățile prevăzute în proiect includ un **stagiul de practică de 90 de ore în Izmir, Turcia**, pentru 32 de elevi, care vor lucra în companii din domeniile IT, electronică, automatizări, electric și mecanică. De asemenea, trei profesori vor participa la **Job shadowing**, concentrându-se pe managementul educațional și schimbul de bune practici în domeniile tehnice menționate.

Pentru a pregăti aceste mobilități, în perioada **29 octombrie – 1 noiembrie 2024**, profesorii Vlăduț Lăcrămioara și Ploșniță Lăcrămioara au efectuat o vizită pregătitoare la Izmir, evaluând locațiile de practică și stabilind parteneriate.

Partenerul principal de implementare este Liceul Karabağlar Atatürk MTAL din Izmir, Turcia (<https://aturkatml.meb.k12.tr/>). Mobilitățile elevilor vor avea loc între **14 aprilie – 2 mai 2025**, iar profesorii își vor desfășura activitățile la începutul lunii iunie 2025.

Pentru atingerea obiectivelor echipa de implementare a liceului are în agendă ca **activități principale:**

- Campanie de informare
- Recrutarea și selecția participanților

Premiul „Ion CREANGĂ”, adjudecat de Mircea CĂRTĂRESCU!

(*urmăre din pag. 1*)

2018), Eugen Uricaru (2019), Dan Stanca (2020), Gabriela Adameșteanu (2021), Gheorghe Schwartz (2022) și Petru Cimpoeșu (2023).

Comunitatea nemțeană, reprezentată de președintele Consiliului Județean

Neamț, domnul Daniel Harpa, vicepreședintele. Ioan Asaftei, doamna Carmen Năstase, director al Centrului „Carmen Saeculare”, domnul Vasile Apopei, primar al Orașului Târgu Neamț, s-a achitat la superlativ de obligațiile de gazdă. Periplul a fost, pe rând, la Casa Veronica Micle, din Târgu Neamț, la Mănăstirea Neamț, la Schitul Vovidenia, la Casa memorială Visa-

rion Puiu – Mihail Sadoveanu, Mănăstirea Agapia, Mănăstirea Văratec, Mormântul Veronicăi Micle, Casa Memorială Ion Creangă, din Humulești (pe prispa căreia s-a acordat și premiul, sâmbătă, 1 martie, ziua de naștere a lui Ion Creangă!). Au mai participat, ca invitați, scriitorii Nicolae Prelipceanu, Dan Stanca, Petru Cimpoeșu.

Nemțeni premiați de Ambasada Republicii Cehe în România

(urmare din pag. 24)

Cursurile Cercului de pictură II din cadrul Palatului Copiilor Piatra-Neamț. Deosebita înzestrare plastică și efortul creator pentru stăpânirea mijloacelor tehnice ale graficii și acuarellei, simțul culorii bine dezvoltat, interpretarea originală a subiectelor propuse au generat obținerea a numeroase premii internaționale la competiții de arte vizuale destinate copiilor și tinerilor. Talentul și, mai ales, intuiția artistică a elevei profesoarei Cristina Petrariu au fost remarcate de juriu prestigioase de la importante reuniuni plastice internaționale. „Miruna a reprezentat, în mod cert, o mică revelație, atunci când a ajuns, printr-o fericită uneltire a sorții, în atelierul meu. M-a surprins în mod particular modul deosebit în care simțea volumele, formele, perspectiva. Am aflat și observat că moștenește din familie o anumită aplecare către desenul riguros, geometrizat, dar plastic, specific arhitecturii. Îi apreciez deopotrivă și sensibilitatea de acuarelistă. Este un leader înăscut și un membru al echipei mele cu care colaborez cu foarte mare plăcere. A obținut multe premii internaționale la competiții foarte renumite, cu participare directă sau indirectă”, menționează prof. Cristina Petrariu.

Maria Bianca Patrichi este

elevă în clasa a X-a la Liceul de Arte „Victor Brauner” din Piatra-Neamț. În cei cinci ani de când participă la activitatea cercului de pictură de la Palatul Copiilor, a muncit mult pentru dezvoltarea ei

competiție vine ca o frumoasă încununare a eforturilor sale creatoare; iată, primele roade dulci ale unor amare zile de efort continuu, epuizant”, explică prof. Cristina Petrariu.

Miruna Ilinca Anghel

plastică și personală. Profesoara Cristina Petrariu a încurajat-o constant să-și descopere și dezvolte vocația și a pregătit-o pentru admiterea la liceu. „Maria Bianca a cunoscut, în ultimii trei ani, un progres considerabil. A lucrat mult, a evoluat semnificativ conceptual, tehnic, compozițional. Mă bucură în mod special prezența și caracterul ei de om curat, bun, frumos și optimist. Premiul obținut la această

Irina Aelenei este și ea elevă în clasa a X-a la Liceul de Arte „Victor Brauner” din Piatra-Neamț. Prof. Cristina Petrariu o descrie ca „o persoană introvertită, extrem de sensibilă, dar cu o putere interioară impresionantă, capabilă de mari eforturi creatoare. Portofoliul ei plastic, este, la prima vedere copleșitor. Este foarte muncitoare, deosebit de înzestrată artistico-plastic, consecventă, conștientă de respon-

sabilitatea pe care o are de a-și cultiva talentul nativ. A obținut diverse premii importante la competiții de prestigiu și promise să devină un nume de care vom mai auzi în viitor – la superlativ, firește”.

Ceilalți elevi ai prof. Cristina Petrariu care figurează în selectul palmares al premianților acestui concurs sunt: **Ștefan Arădăvoaicei, Bogdan Ciurezu, Teodora Oana Lupei** (Medalia și Premiul „The Rose of Lidice” – 2011/2012); **Andrei Lungu Ailenei** (Mențiune de onoare – 2015/2016); **Cristian Cojocărița** (Mențiune de Onoare – 2018/2019); **Miruna Ioana Morțe, Laurențiu Emanuel Păr, Alexandru Filip** (Mențiune de onoare și Scrisoare de mulțumire din partea E.S. Halka Kaiserová – 2019/2020); **Maria Ștefan** (Mențiune de onoare și Scrisoare de mulțumire din partea E.S. Halka Kaiserová – 2022/2023).

Concursul Internațional de Arte frumoase de la Lidice a fost înființat în anul 1967 pentru a comemora copiii-victime, din satul ceh Lidice, uciși de naziștii germani, precum și pe toți ceilalți copii care au murit în războaie. Deși națională inițial, această competiție a devenit una internațională în anul 1973.

SUMAR

Cristina ALBU-IACOB – 11 Martie – Ziua Națională a Meseriilor (pag. 5)

Adrian ALUI GHEORGHE – Premiul „Ion CREANGĂ”, adjudecat de Mircea CĂRTĂRESCU! (pag. 1-22)

Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Neamț – Ziua Națională Constantin Brâncuși sărbătorită la Biblioteca Județeană (pag. 20-21)

Gheorghe BRÂNZEI – Povara celebrității: 140 de ani de la nașterea lui Mateiu I. Caragiale (pag. 6-7)

British Council – Circular Catalysts: Expoziția revine în România, la Muzeul de Istorie și Etnografie Târgu-Neamț (pag. 17)

Gianina BURUIANĂ – Când abuzul devine un instrument de lucru... • Interviu cu dl Ionel Hociung – președinte al Sindicatului din Învățământ Neamț (pag. 1-2) • Noile planuri cadru pentru învățământul preuniversitar în atenția sindicatelor (pag. 4) • „Să nu uităm că aspectul uman este esența educației” • Interviu cu Ivo Helebrant – director la 1st International School of Ostrava, Republica Cehă (pag. 10-11)

Complexul Muzeal Național Neamț – Invitație la expoziția Portrete din patrimoniul Muzeului de Artă Piatra-Neamț (pag. 17)

Echipa de implementare proiect de la Liceul Tehnologic „Vasile Sav” din Roman – Oportunități de formare pentru elevii și profesorii Liceului Tehnologic „Vasile Sav” prin Programul Erasmus+ (pag. 22)

Federația Sindicală a Educației și Științei, Republica Moldova – Congresul al VIII – lea al Federației Sindicale a Educației și Științei • FSEȘ și-a trasat prioritățile pe următorii cinci ani și și-a ales noua conducere (pag. 3-19)

Mihai FLOROAIĂ – Istoria orală, parte a istoriei locale și naționale (pag. 18-19) • Experiențe inovatoare prin Erasmus+ la Școala Postliceală Sanitară Piatra-Neamț (pag. 20)

Gabriela MACSIM – Rolul inteligențelor multiple în creșterea performanțelor școlare ale elevilor (pag. 21)

Violeta MOȘU – Destin în Lumină: Am fost un neastâmpărat, un fel de Ion Creangă • Interviu cu Prof. univ. dr. Vasile Vasile, bizantinolog, muzicolog, etnomuzicolog (pag. 9-10) • La Biblioteca Județeană: Poezia florilor – „Grădina mea secretă” (IV) (pag. 14-15) • Profesorul George Grigorică, un model de excelență (pag. 16) • Nemțeni premiați de Ambasada Republicii Cehe în România (pag. 24-23)

Elena PREDA – Mai este istoria „magistra vitae”? (II) (pag. 7-8) • I.I. Considerații generale asupra legislației școlare, cercetarea reglementărilor legislative pentru perioada 1918 - 1948 • Legislația școlară din România în perioada 1918 - 1948 (I) (pag. 12)

Red. – CALENDAR - martie 2025 (pag. 11) • CALENDAR - aprilie 2025 (pag. 15) • Antologia revistei Apostolul – Poezii, de Michelangelo Buonarroti (pag. 18)

Ramona-Mihaela ROȘU – ...Calea spre sufletul copilului • Interviu cu prof. Daniela MÎȚU – director al Școlii Gimnaziale „Iulia Hălăuceșcu”, Comuna Tarcău (pag. 13-14)

Constantin TOMȘA – Rememorări nemțene - luna martie (pag. 2, 3, 4, 5, 6, 7)

Nemțeni premiați de Ambasada Republicii Cehe în România

Cu ocazia festivității de premiere a elevilor români participanți la cea de-a cincizeci și doua ediție a Concursului Internațional de Arte frumoase de la Lidice, pe 7 martie, la sediul Ambasadei Republicii Cehe din București, prezența pietreană a fost una semnificativă. **Miruna Ilinca Anghel, Irina Aelenei și Bianca Maria Patrichi**, membre ale Asociației Culturale „Arte.Ro” și eleve ale Palatului Copiilor din Piatra-Neamț, au fost recompensate cu **mențiuni de onoare**, la categoria 14-16 ani. Ele au fost însoțite de **prof. Cristina Petrariu**, coordonatoarea Cercului de Pictură II din cadrul Palatului Copiilor din Piatra-Neamț și președintele Asociației Culturale „Arte.Ro”, și de Brândușa și Tudor Anghel, părinții Mirunei Ilinca Anghel. Competiția stimulează, de peste jumătate de secol, ambițiile artistice ale tinerilor creatori, pre-

De la stânga la dreapta: Maria Bianca Patrichi, prof. Cristina Petrariu, Miruna Ilinca Anghel, Excelența Sa Martin Košatka, ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Cehe în România, Irina Aelenei.

16 ani. În fiecare an, expoziția poartă o temă unică aleasă de Memorialul Lidice, în

cooperare cu UNESCO, cea de anul acesta fiind *caravana*.

„A m o s f e r a caldă, profesionalismul desăvârșit al echipei ambasadei și aprecierile de care s-au bucurat elevele mele, în cadrul festivităților din sediul Ambasadei Republicii Cehe, ne-au onorat și ne-au motivat de a reveni și la ediția din 2026 a concursului. Exemplele excepționale de muncă asiduă, de concentrare, efort și determinare ale premiantelor noastre, constituie o încurajare și pentru

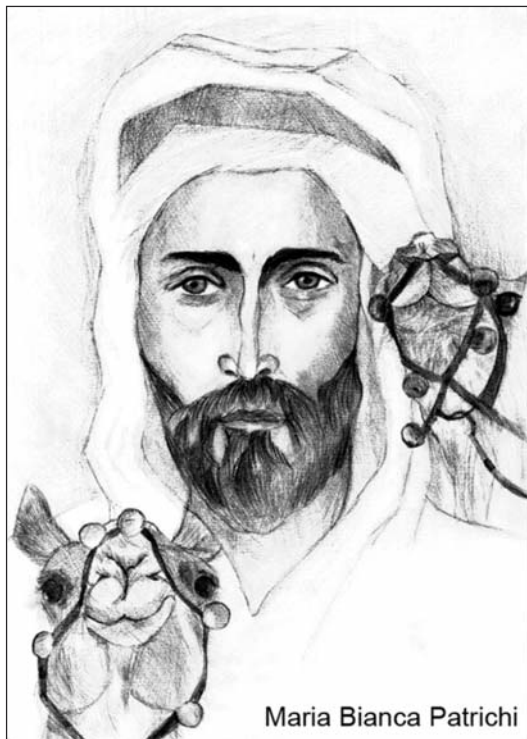
ceilalți elevi ai mei care participă la competiții internaționale de artă dedicate copiilor. Ne-am bucurat să putem reprezenta cu demnitate orașul și țara, în cadrul acestei deosebit de importante competiții internaționale

de artă, dedicată tinerelor talente de pe întreg mapamondul.

Emoțiile, bucuria, satisfacția muncii copiilor, care a fost răsplătită la un nivel atât de înalt, sunt tot atâtea motive pentru care îmi exprim întreaga grațitudine pentru Excelența Sa Martin Košatka, ambasador extraordinar și plenipotențiar al Republicii Cehe în România, pentru doamna consul Jitka Kruková și pentru întreaga echipă a instituției pe care o reprezintă. O reverență și doamnei referent consular Izabela Vlasta Flasca, pentru colaborarea excelentă.

Pe Miruna, Maria și pe Irina le felicit și le urez în continuare succes, să fie inspirate, să fie consecvente obiectivelor lor și să aibă răbdare!”, spune prof. Cristina Petrariu, președintele Asociației Culturale „Arte.Ro”.

Elevă în clasa a IX-a la Colegiul Național de Informatică din Pia-

Maria Bianca Patrichi

Irina Aelenei

miile câștigate aici fiind privite ca o confirmare a înaltei valori. La actuala ediție, au participat cu lucrări peste 17.000 de tineri artiști din 61 de țări, cu vârste cuprinse între 7 și

ceilalți elevi ai mei care participă la competiții internaționale de artă dedicate copiilor. Ne-am bucurat să putem reprezenta cu demnitate orașul și țara, în cadrul acestei deosebit de importante competiții internaționale

tra-Neamț, **Miruna Ilinca Anghel** frecventează de trei ani

Violeta MOȘU; Foto: prof. Brândușa ANGHEL (continuare în pag. 23)

ȚĂPOSTOLUL – revistă a cadrelor didactice din județul Neamț, serie nouă, apare prin colaborarea Sindicatului Învățămint Neamț, Asociației Învățătorilor din județul Neamț (martie 1999) și Federației Sindicale a Educației și Științei din Republica Moldova (aprilie 2019)

FONDATORI ● noiembrie, 1934: C. Luchian, V. Gaboreanu, V. Scripcaru, M. Stamate, I. Rafail, M. Avădanei ● **martie, 1999:** Florin Florescu, Ștefan Corneanu, Gheorghe Amaicei, Dumitrița Vasilca.

CONSILIUL DE ADMINISTRATIE: Ionel HOCIUNG – Președinte SLLICS Neamț, Gabriel PLOSCĂ – director general, Iosif COVASAN – director economic, Liviu Constantin RUSU, Gabriela GRIGORE.

CONSILIUL DE REDACȚIE: **Mircea ZAHARIA** – redactor-șef (zahariamircea@gmail.com), **Gianina BURUIANĂ** – redactor-șef adjunct (gianina_buruiana@yahoo.com), **Angelina BEGU** – redactor-șef adjunct (Chișinău) (angelinabegu@gmail.com), **Violeta MOȘU**, **Mihai FLOROAI**, **Ramona-Mihaela ROȘU**, **Elena-Roxana IRINA** (CCD Neamț), **Luminița FELEA** – secretară, **Dorian RADU** – DTP, **Dorin DAVIDEANU** – editor online.

ISSN - 1582-3121

Redacția
și administrația:
str. Petru Rareș nr. 24,
Piatra-Neamț.
Tel/fax:
0233.22.53.32

slineamt@yahoo.com